

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Sociální služby ve městě

Social Services in the Town

Student: Lucie Kotherová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Doleželová Hana

Ostrava 2010

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Lucie Kotherová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: Sociální služby ve městě
Social Services in the Town

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika sociálních služeb
 3. Analýza sociálních služeb poskytovaných ve městě
 4. Zhodnocení sociálních služeb města
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

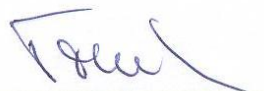
KREBS, V. *Sociální politika*. 3. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2005. 502 s. ISBN 80-8357-050-5.
MATOUŠEK, O. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha: Portál, s. r. o., 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.
PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Hana Doleželová**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 07.05.2010

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.
Využité materiály jsem uvedla v seznamu použité literatury.

V Ostravě 7. května 2010

.....
Lucie Kotherová

Obsah

1	ÚVOD	2
2	CHARAKTERISTIKA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	4
2.1	Služby sociální prevence	6
2.2	Služby sociální péče	11
2.3	Sociální poradenství.....	14
2.4	Správa a zřizovatelé.....	14
2.5	Kvalita a standardy	16
3	ANALÝZA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH VE MĚSTĚ.....	18
3.1	Služby pro seniory	19
3.2	Služby pro handicapované (osoby se zdravotním postižením).....	25
3.3	Služby pro osoby v nepříznivé sociální situaci	33
3.4	Služby pro děti a mládež.....	38
4	ZHODNOCENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB MĚSTA.....	41
4.1	Zhodnocení služeb pro seniory.....	41
4.2	Kvalita služeb	43
5	ZÁVĚR	49

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Seznam tabulek

Seznam obrázků

Seznam příloh

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

1 Úvod

Sociální služby jsou součástí sociální pomoci, která spolu se sociálním pojištěním a státní sociální podporou tvoří tři základní pilíře sociálního zabezpečení. Každý stát má dnes svou určitou sociální politiku, pro jejíž fungování vytváří sociální instituce a právní předpisy. Stát také určuje rozsah finančních prostředků na zajištění sociální politiky dle svých možností a služeb.

Sociální služby jsou nedílnou součástí života. Jejich existence je pro moderní společnost nepostradatelná. Sociální služby jsou poskytovány prostřednictvím zařízení sociálních služeb. Moderní společnost dnešní doby klade důraz na zabezpečení společnosti tím, že např. vznikají zařízení, které tyto sociální služby poskytují. V práci jsou popsána zařízení nacházející se na území statutárního města Frýdek – Místek a to z toho důvodu, že jednak v posledních letech získává statutární město Frýdek – Místek jakožto komunální poskytovatel sociálních služeb na váze a jednak také proto, že se jedná o bydliště autorky.

Cílem této bakalářské práce je provést analýzu zařízení poskytující sociální služby na území statutárního města Frýdek – Místek a provést zhodnocení vybraných sociálních služeb.

Jako dílčí **hypotéza** práce bylo stanoveno, že vybrané sociální služby jsou pro uživatele poskytovány v dostatečné kvalitě.

Práce je členěna do tří částí. První část nazvána *Charakteristika sociálních služeb* vysvětluje a popisuje, jak vůbec sociální služby v České republice fungují, jak se člení a také co jednotlivá služba obsahuje. Je zde využito primární členění sociálních služeb a to na služby sociální prevence, služby sociální péče a část třetí, kterou je sociální poradenství. V této části se také nachází vysvětlení správy a zřizovatelů (kdo může sociální služby poskytovat, kdo nejčastěji zřizuje zařízení poskytující sociální služby, atd.) a také se v této části nalézá stručný popis příspěvku na péči. Tato část je uzavřena nástinem týkajícího se standardů kvality sociálních služeb.

Ve druhé části, jež je nazvána *Analýza sociálních služeb poskytovaných ve městě*, jsou přiblížena veškerá zařízení poskytující sociální služby na území statutárního města Frýdek – Místek, včetně cílových skupin, kapacity uživatelů a také jsou v této části vyjmenovány u každého poskytovatele veškeré sociální služby, jež uživatelům nabízí.

Část třetí je zaměřena na zhodnocení poskytovaných služeb a na inspekci, jež hodnotí úroveň kvality poskytování sociálních služeb pomocí souboru kritérií (tzv. standardů kvality

sociálních služeb). V této části, jež nese název *Zhodnocení sociálních služeb města* je provedeno porovnání služeb pro seniory z hlediska kapacity a výsledku hospodaření. Jak jsou s kvalitou poskytovaných služeb spokojeni jejich uživatelé, pomáhá přiblížit Dotazník spokojenosti uživatelů sociálních služeb pro seniory (viz Příloha č. 4), jehož pomocí je možno zjistit případné nedostatky a napomoci poskytovatelům je odstranit.

V práci je využito metody analýzy, syntézy a komparace. *Analýza* je myšlenkové rozložení zkoumaného textu. Syntéza je myšlenkové sjednocení jednotlivých částí v celek. Komparace je přirovnání, srovnání porovnání.

Analýza je využita v první části práce nazvané Charakteristika sociálních služeb. Této metody je využito i v části nazvané Analýza sociálních služeb, což je část druhá. Syntéza a komparace jsou využity v části nazvané Zhodnocení sociálních služeb města, jež je třetí částí práce.

Práce byla zpracována podle legislativy platné k 7. květnu 2010.

2 Charakteristika sociálních služeb

Sociální služby pomáhají jednotlivcům, rodinám a skupinám obyvatel překonat nepříjemnou životní situaci. Nejčastějšími příjemci těchto služeb jsou rodiny s dětmi, senioři a také osoby se zdravotním postižením. Díky existenci sociálních služeb mohou lidé žít normálním životem v rámci jejich zdravotního stavu spolu se zachováním jejich lidské důstojnosti.

V Evropě má poskytování sociálních služeb již dlouhou tradici. V 18. a 19. století byly starým a nemocným lidem poskytovány služby v zařízeních zřizovaných církevními institucemi. Ve 20. století poskytovaly obce a města takovou chudinskou péči, která obsahovala ubytování na minimálním standardu, sociální ochranu, poskytování stravy apod. V dnešní době jsou takovéto služby velkou nezbytností, ať jsou poskytovány bezúplatně či za úplatu. Záměrem sociálních služeb není o člověka zcela pečovat, ale pomoci mu a podnítit v něm (pokud je to v rámci jeho zdravotního či duševního stavu možné) snahu o napravení a zlepšení jeho životní situace – aby získal schopnost zabezpečovat své potřeby vlastním přičiněním a vlastní vůlí. Dnešní sociální služby jsou poměrně mladým nástrojem sociální pomoci (je jedním ze 3 základních pilířů sociálního zabezpečení jak nám ukazuje Obrázek č. 2.1).

Obrázek č. 2.1: Základní pilíře sociálního zabezpečení

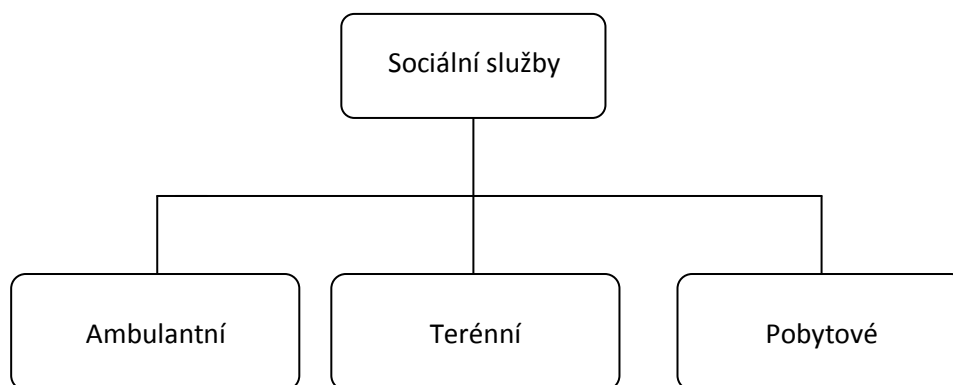

Zdroj: KOZLOVÁ, L. 2005. Vlastní zpracování.

Sociální služby dle zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon o sociálních službách“), zahrnují služby sociální prevence, služby sociální péče a sociální poradenství.

Členění služeb dle formy poskytování ze Zákona o sociálních službách nám ukazuje obrázek č. 2.2:

Obrázek č. 2.2: Typy sociálních služeb dle formy poskytování

Zdroj: Zákon o sociálních službách. Vlastní zpracování.

- *ambulantní* – součástí této služby není ubytování a uživatel dochází, je doprovázen nebo dopravován do zařízení sociálních služeb jinou osobou
- *terénní* – tyto služby jsou uživatelům sociálních služeb poskytovány v jejich přirozeném sociálním prostředí
- *pobytové* - takto se označují služby, jejichž poskytování je spojeno s ubytováním v zařízeních sociálních služeb

Sociální služby je možno dělit i podle délky trvání¹ a to na:

- *krátkodobé* – jejich záměry a cíle jsou uskutečňovány okamžitě, netrvalí déle než 1 měsíc, např. kontaktní práce, noclehárny, krizová pomoc, denní centra, poradenství.
- *střednědobé* – horní hranice pro uskutečnění je 1 rok, např. chráněné dílny, komunitní centra, bydlení na půl cesty, azylové bydlení, respitní péče, terapeutické komunity a stacionáře.
- *dlouhodobé* – uskutečňovány v průběhu časového období, jehož horní hranice není předem limitovaná, např. domovy pro seniory a občany se smyslovým, mentálním či fyzickým znevýhodněním, osobní asistence, penziony, tísňová volání, pečovatelská služba, chráněné bydlení.

Důležité je, že při poskytování sociálních služeb musí být zachován zákaz diskriminace - sociální služby jsou poskytovány osobám bez rozdílu náboženství, rasy, národnosti, sexuální orientace atd. Jediná omezení, se kterými se uživatelé sociálních služeb mohou setkat, je věkové omezení. Např. pro ranou péči je věkové omezení do 7 let dítěte, nízkoprahová

¹ KOZLOVÁ, L., 2005.

zařízení pro děti a mládež zase slouží dětem a mládeži ve věku od 6 do 26 let, domy na půl cesty mají také stanovenou hranici 26 let.

Dle Zákona o sociálních službách² se pro poskytování sociálních služeb zřizují zařízení sociálních služeb jako:

- centra denních služeb,
- denní stacionáře,
- týdenní stacionáře,
- domovy pro osoby se zdravotním postižením,
- domovy pro seniory,
- domovy se zvláštním režimem,
- chráněné bydlení atd.

Sociální služby mají jako cíl stanoveno snížení sociálního a zdravotního rizika souvisejícího se způsobem života uživatelů, rozvoj schopnosti uživatelů služeb a umožnění jim zachování původního stylu života nebo jeho obnovení a podporu rozvoje nebo alespoň zachování soběstačnosti uživatele a jeho návrat do domácího prostředí.

Obyvatelům České republiky je garantováno Zákonem o sociálních službách, že podpora a pomoc, které jsou poskytovány, musejí vycházet z individuálních potřeb člověka, zachovat jeho důstojnost a posilovat jeho schopnost sociálního začlenění.

V případě, že osobě poskytují pomoc a podporu blízké osoby či rodinní příslušníci, tak se pomoc a podpora nepovažuje za poskytování sociální služby. Pokud pomoc osobě poskytuje subjekt, jenž není registrován jako poskytovatel těchto služeb, tak se poskytovaná činnost nepovažuje za poskytování sociálních služeb. Tyto služby mohou poskytovat jen fyzické a právnické osoby, které získají registraci oprávnění k jejich poskytování.

2.1 Služby sociální prevence

Tyto služby napomáhají zabránit osobám, kterým pro sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a oprávněných zájmů, životní návyky a způsob života, který vede ke konfliktu trestnou činností, hrozí sociální vyloučení. *Cílem* je chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů a napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace.

² §34 odst. 1 zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů.

V oblasti služeb sociální prevence došlo k zaměření se na práci s mládeží, na její ochranu před negativními společenskými jevy a také došlo k výraznému zvýšení počtu sociálních pracovníků, kteří se orientují zejména na tuto oblast.

Základními činnostmi, které služby sociální prevence poskytují³, jsou:

- sociálně terapeutické činnosti,
- poskytnutí ubytování,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- poskytnutí přenocování,
- nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
- podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností,
- telefonickou krizovou pomoc.

U jednotlivých druhů služeb sociální prevence stanoví prováděcí předpis⁴ obsah základní činnosti.

Kontaktní centra

Jsou nízkoprahová zařízení, která poskytují ambulantní, případně terénní služby. Cílem služby je snížení zdravotního a sociálního rizika spojeného se zneužíváním návykových látek. Cílovou skupinou jsou osoby ohrožené závislostí na návykových látkách, kterým je služba poskytována bez úhrady.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Služba je poskytována ambulantně, popřípadě terénně a je poskytována uživatelům anonymně. Tato služba je zřízena pro děti a mládež ve věku od 6 do 26 let, které mohou být ohroženy společensky nežádoucími jevy. Předcházením nebo snížením sociálních

³ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Prováděcím předpisem bývá nejčastěji vyhláška ústředního orgánu státní správy (např. ministerstva práce a sociálních věcí) nebo nařízení vlády, které upravuje (upřesňuje) výklad zákona. V tomto případě např. Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení Zákona o sociálních službách.

a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, se poskytované služby snaží zlepšit kvalitu jejich života, vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace a lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí. Je poskytována bez úhrady.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Služba se poskytuje jako terénní, popř. ambulantní služba. Poskytují se rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami překonat a u kterého existují další rizika ohrožení jeho budoucího vývoje. Je poskytována bez úhrady.

Raná péče

Je poskytována jako terénní služba, která je doplněná ambulantní formou. Poskytuje se rodině s dítětem do 7 let jeho věku a to tehdy, jde-li o dítě, jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu či o takové, které je zdravotně postižené. Tato služba je poskytována se zaměřením na specifické potřeby dítěte. Je poskytována bez úhrady.

Domy na půl cesty

Domy na půl cesty poskytují osobám do 26 let věku pobytové služby, které mají pomoci osobám opouštějícím školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, ochranné léčby, popř. pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež (dětské domovy) a pro osoby, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody při návratu do běžného života. Jsou poskytovány se zaměřením na specifické potřeby těchto osob. Služba je poskytována za úhradu.

Krizová pomoc

Jedná se o terénní, ambulantní nebo pobytovou službu poskytovanou na přechodnou dobu osobám, které se nacházejí v ohrožení života nebo zdraví a nemohou řešit svou nepříznivou situaci vlastními silami. Tato služba je poskytována bez úhrady.

Azylové domy

Služba, která je poskytovaná jako pobytová osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení (např. matky s dětmi, muži, senioři). Služba se poskytuje za úhradu.

Noclehárny

Noclehárny poskytují ambulantní služby osobám majícím zájem o využití hygienického zařízení a přenocování z důvodu ztráty přístřeší. U noclehárny je hrazen denní uživatelský poplatek.

Nízkoprahová denní centra

Nízkoprahová denní centra poskytují ambulantní, popř. terénní službu pro osoby bez přístřeší, které nejsou pod vlivem alkoholu a návykových látek, netrpí infekčním onemocněním, známkami agresivity, nemají diagnostikováno chronické duševní onemocnění a jsou schopny pohybu bez pomoci jiných osob a nacházejí se v tíživé životní situaci. Služby nízkoprahových denních center jsou poskytovány bez úhrady.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením jsou poskytovány jako ambulantní, popř. terénní, osobám v důchodovém věku nebo osobám se zdravotním postižením, které mohou být ohroženy sociálním vyloučením. Jsou poskytovány bez úhrady.

Terénní programy

Terénní programy nabízejí terénní službu, kterou uživatel může využít anonymně. Poskytují se osobám, které vedou rizikový způsob života nebo mohou být tímto způsobem života ohroženy. Jedná se o problémové skupiny osob, například osoby bez přístřeší, uživatele návykových a psychotropních látek a o osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a jiné sociální skupiny. Cílem je osoby výše jmenované vyhledávat a snažit se minimalizovat riziko jejich způsobu života. Tato služba je poskytnuta bez úhrady.

Služby následné péče

Jsou službami pobytovými nebo ambulantní. Cílovou skupinou jsou osoby závislé na návykových látkách, které absolvovaly ústavní léčbu ve zdravotnických zařízeních, ambulantní léčbu nebo se jí podrobují, osoby abstinující a také osoby s chronickým duševním onemocněním. U této služby, která je poskytována převážně bez úhrady, se hradí poskytnutí ubytování a poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy.

Sociální rehabilitace

Sociální rehabilitace se poskytuje formou pobytových služeb v centrech sociálně rehabilitačních služeb nebo formou terénních a ambulantních služeb. Jedná se o soubor specifických činností, které směřují k dosažení samostatnosti, soběstačnosti a nezávislosti osob za pomoci rozvoje jejich specifických dovedností a schopností, nácvikem výkonu běžných, pro jejich samostatný život nezbytných činností či posilováním návyků. A to takovým způsobem, který využívá zachovaných schopností, kompetencí a potenciálů. Základní činnosti sociální rehabilitace jako pomoc při osobní hygieně, poskytnutí ubytování,

stravy nebo podmínek pro osobní hygienu jsou poskytovány za úplaty, ostatní činnosti jsou bez úhrady.

Sociálně terapeutické dílny

Účelem těchto dílen je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím sociálně pracovní terapie. Tyto služby jsou cílené na osoby se sníženou soběstačností (z důvodu zdravotního postižení), které nejsou z tohoto důvodu umístitelné na otevřeném, ani na chráněném trhu práce. Tato služba je až na výjimku poskytnutí stravy nebo pomoci při zajištění stravy poskytnutá bez úhrady.

Tlumočnické služby

Tlumočnické služby jsou poskytovány terénní či ambulantní formou osobám, mající poruchu komunikace způsobenou především smyslovým postižením, a které toto zamezuje komunikaci s okolím bez cizí pomoci. Jsou poskytovány bez úhrady.

Telefonická krizová pomoc

Jedná se o terénní službu poskytovanou na dobu přechodnou a to osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení života nebo zdraví či jiné obtížné životní situaci, kterou nemohou řešit vlastními silami. Služba je poskytována bez úhrady.

Terapeutické komunity

Terapeutické komunity poskytují ambulantní, terénní i pobytový typ služeb. Jsou poskytovány, osobám s chronickým duševním onemocněním, osobám závislým na návykových látkách, které mají zájem se začlenit do běžného života, na dobu přechodnou. Služby terapeutických komunit jsou poskytovány uživatelům za úhradu.

Intervenční centra

Služby poskytované intervenčním centrem mohou být ambulantní, terénní nebo pobytové. Pomoc tohoto centra může být poskytnuta na základě žádosti osoby, která je ohrožena násilným chováním jiné osoby s ní obývajícím společné obydlí nebo i bezodkladně bez takového podnětu, co se intervenční centrum o osobě ohrožené násilným chováním dozví. Na základě vykázaní ze společného obydlí (podle zvláštního právního předpisu) je osobě ohrožené násilným chováním vykázané osoby nabídnutá pomoc nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykázaní intervenčnímu centru. Součástí služby je zajištění spolupráce mezi intervenčními centry, orgány sociálně-právní ochrany dětí, útvary Policie České republiky a obecní policie, obcemi, poskytovateli jiných sociálních služeb, ostatními

orgány veřejné správy a také zajištění jejich vzájemné informovanosti. Služby jsou poskytovány bez úhrady.

2.2 Služby sociální péče

Cílem těchto služeb je napomoci občanům při zajišťování fyzické a psychické soběstačnosti, umožnit jim zapojení se do běžného života (v závislosti na jejich zdravotním a duševním stavu) a zajistit jim důstojné prostředí a zacházení.

Základními činnostmi, které služby sociální péče poskytují⁵, jsou:

- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- sociálně terapeutické činnosti,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- poskytnutí ubytování.

U jednotlivých druhů služeb sociální péče stanoví prováděcí předpis obsah základní činnosti.⁶

Pečovatelská služba

Je terénní nebo ambulantní službou. Poskytuje se osobám se zdravotním postižením, seniorům, dětem, jejichž situace si žádá pomoc jiné fyzické osoby a to v přirozeném prostředí popř. ve specializovaných zařízeních. Bezúplatně se poskytuje rodinám, kde se narodily současně tři nebo více dětí, účastníkům odboje a pozůstalým manželům/manželkám po účastnících odboje starším 70 let. U této služby hradí uživatelé základní činnosti v rozsahu, který je stanoven smlouvou.

Osobní asistence

Osobní asistence je terénní službou. Tato služba je poskytována bez časového omezení, při činnostech, které osoba potřebuje a v přirozeném prostředí těchto osob. U této služby hradí uživatelé základní činnosti v rozsahu, který je stanoven smlouvou.

⁵ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení Zákona o sociálních službách.

Odlehčovací služby

Mohou být jak službou terénní, tak službou ambulantní či pobytovou. Cílem je umožnit osobě, která pečuje v jeho přirozeném prostředí o osobu se sníženou soběstačností (ať už z důvodu věku, zdravotního nebo chronického onemocnění) kvalitní a nezbytný odpočinek. U této služby hradí uživatelé základní činnosti v rozsahu, který je stanoven smlouvou.

Domovy pro seniory

Domovy pro seniory nabízejí dlouhodobé pobytové služby seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Cílovou skupinou jsou osoby, které ze zdravotních důvodů nebo z důvodu věku nejsou schopné zajišťovat své životní potřeby ve vlastním prostředí a jejich situaci není možné řešit s pomocí rodiny ani s využitím terénních služeb. Tato služba je poskytována za úhradu.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

V domovech pro osoby se zdravotním postižením je poskytována dlouhodobá pobytová služba osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy se zvláštním režimem

V takovýchto zařízeních jsou poskytovány pobytové služby osobám, které z důvodu chronického duševního onemocnění, závislosti na návykových látkách, nemocných Alzheimerovou, stařeckou či jinou demencí mají sníženou soběstačnost. Služba je poskytována za úhradu.

Centra denních služeb

V těchto centrech se poskytují ambulantní služby ve specializovaném zařízení s cílem posílit samostatnost a soběstačnost seniorů a osob se zdravotním postižením v nepříznivé sociální situaci, která může vést až k sociálnímu vyloučení. Cílovou skupinu tvoří osoby, které se ze zdravotních důvodů ocitají v sociální izolaci a nejsou dočasně schopné obstat v běžném zaměstnání bez cizí pomoci. U této služby hradí uživatelé základní činnosti v rozsahu, který je stanoven smlouvou.

Denní stacionáře a týdenní stacionáře

Denní stacionáře poskytují ve specializovaném zařízení ambulantní služby seniorům, osobám ohroženým užíváním návykových látek a osobám se zdravotním postižením, jejichž situace si žádá pravidelnou pomoc jiné osoby. V týdenních stacionářích se poskytují pobytové služby

stejně skupině osob jako u denního stacionáře. Cílem těchto služeb je zlepšení kvality života uživatelům se zdravotním postižením, kteří žijí ve své rodině, ale potřebují podporu v některých oblastech života. Služby v denních a týdenních stacionářích hradí uživatelé v rozsahu základních činností, které jsou stanoveny smlouvou.

Podpora samostatného bydlení

Jedná se o terénní službu, která připravuje osoby se zdravotním postižením na budoucí samostatné bydlení. Dle mého názoru je u této služby nejdůležitější poskytovanou činností pomoc při zajištění chodu domácnosti. Podmínkou u této služby je aktivně si hledat zaměstnání nebo mít dobře placenou práci. U této služby hradí uživatelé základní činnosti v rozsahu, který je stanoven smlouvou.

Tísňová péče

Tísňová péče poskytuje terénní službu, kterou se poskytuje nepřetržitá distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami, které jsou vystaveny stálému vysokému riziku ohrožení zdraví nebo života v případě náhlého zhoršení jejich zdravotního stavu (např. senioři, kteří užívají bezdrátové zařízení a jakmile potřebují pomoc, stisknou tlačítko a jsou spojeni s dispečinkem, kde čeká pomoc). Služba je poskytována za úhradu.

Průvodcovské a předčitatelské služby

Tyto služby mohou být poskytovány terénně a ambulantně i jako součást jiných služeb. Napomáhají osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy z důvodu zdravotního postižení nebo věku, vyřídit si vlastní záležitosti v oblasti komunikace nebo orientace. U této služby hradí uživatelé základní činnosti v rozsahu, který je stanoven smlouvou.

Chráněné bydlení

Je pobytovou službou. Chráněné bydlení má formu skupinového, popř. individuálního bydlení. Chráněné bydlení pomáhá lidem s mentálním postižením žít běžným způsobem života jako ostatní vrstevníci. Obyvatelé chráněného bydlení jsou motivováni a vedeni k samostatnosti a rozhodování o věcech, které se jich týkají. Takovéto bydlení bývá v bytech nebo rodinných domech po malých skupinkách osob. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče

V takovýchto zařízeních je poskytována pobytová služba osobám, které již vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nevyžadují ústavní zdravotní péči, ale stále nejsou schopny se obejít bez pomoci jiné osoby a nemohou být proto propuštěny ze zdravotnického zařízení ústavní péče. Po zajištění pomoci osobou blízkou nebo jinou osobou či zajištění poskytování terénních

služeb je možno osobu z takového zařízení propustit. U této služby hradí osoba úhradu za stravu, péči poskytovanou ve sjednaném rozsahu a za ubytování.

2.3 Sociální poradenství

Pomocí sociálního poradenství dochází k sociálně terapeutické činnosti, pomoci při uplatňování práv a oprávněných zájmů, při obstarávání osobních záležitostí a také ke zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Cílem je poskytovat uživatelům informace a předkládat různé možnosti řešení sociálně nepříznivé situace a tyto informace (možnosti) pak pomáhat prakticky uskutečňovat.

Sociální poradenství je děleno na základní a odborné. Zatímco základní poradenství zahrnuje poskytování informací potřebných k řešení nepříznivé sociální situace, tak poradenství odborné je poskytováno ve specializovaných poradnách (manželských, rodinných, zdravotních, občanských, či pro seniory, oběti trestných činů a domácího násilí) se zaměřením již na konkrétní potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin. Služba se poskytuje bezúplatně.⁷ Součástí odborného sociálního poradenství je i půjčování kompenzačních pomůcek.

2.4 Správa a zřizovatelé

V České republice jsou zřizovateli sociálních služeb obce a kraje, a také ministerstvo práce a sociálních věcí.

Poskytovatelem sociálních služeb mohou být územní samosprávné celky a jimi zřizované právnické osoby, další právnické osoby, fyzické osoby, MPSV ČR a jím zřízené organizační složky státu po splnění zákonem stanovených podmínek a registrací příslušným orgánem státní správy.⁸

Ministerstvo práce a sociálních věcí jakožto ústřední orgán státní správy v pracovněprávní oblasti, oblasti sociálního zabezpečení a oblasti sociální péče zřizuje pět ústavů sociální péče s celostátní působností. Je hlavním orgánem zřizujícím sociální služby. Plní hlavní úkol, kterým je příprava příslušných právních předpisů týkajících se podpory rozvoje kvality poskytovaných služeb a také příprava právních předpisů, které se týkají dlouhodobých systémových opatření.

⁷ PRŮŠA, L., 2007.

⁸ MICHALÍK, J., 2009.

Obce a kraje zjišťují potřeby obyvatel, dbají na vytváření vhodných podmínek pro rozvoj sociálních služeb a zřizují organizace, které tyto služby poté poskytují. Obce a kraje jsou jednou ze tří základních složek komunitního plánování (jsou tzv. zadavateli). Obce a kraje mohou v rámci své samostatné působnosti zřizovat sociální služby jako vlastní organizační složky bez právní subjektivity nebo jako příspěvkové organizace.

Fyzické osoby a nestátní neziskové organizace jsou velmi významnými poskytovateli sociálních služeb nabízejících jejich široké spektrum v sociální oblasti. Nestátní neziskové organizace mohou dostávat od státu na svou činnost dotace z rozpočtu obcí, krajů, ministerstev (tzn. z veřejných rozpočtů). V současné době je možno, aby byl poskytovatel označen jako občanské sdružení, obecně prospěšná společnost či církevní právnická osoba. Případně i nadace, avšak ty mohou služby pouze financovat, nemohou samy služby poskytovat.

V případě, že osobě poskytují pomoc a podporu blízké osoby či rodinní příslušníci, tak se tato pomoc a podpora nepovažuje za poskytování sociální služby. Pokud pomoc osobě poskytuje subjekt, který není registrován jako poskytovatel těchto služeb, tak se také tato činnost nepovažuje za poskytování sociálních služeb. Tyto služby mohou poskytovat jen fyzické a právnické osoby, jež získají registraci oprávnění k poskytování. Osoba se stane uživatelem sociální služby po vstoupení do smluvního vztahu spolu s poskytovatelem služby (ten poskytuje služby stanovené Zákonem o sociálních službách). Poskytovatel je poté povinen poskytovat podporu a zabezpečovat pomoc trvale či dočasně a to v dohodnutém rozsahu.

Jedním z cílů, které vedly k vytvoření Zákona o sociálních službách, bylo posílit postavení osob závislých na pomoci jiné fyzické osoby ať už z důvodu špatného zdravotního stavu nebo z důvodu věku. Naplnění tohoto cíle napomáhá dosáhnout *příspěvek na péči*, což je sociální dávka, která slouží k pokrytí zvýšených nákladů nezbytných pro zajištění potřebné péče o závislou osobu v rodině potřebné osoby nebo na zajištění sociální služby. Příspěvek na péči je poskytován dle míry potřeb⁹ a to ve čtyřech stupních rozsahu péče (závislosti) a to měsíčně, jak je možno vidět v tabulce č. 2.1.

⁹ Míra potřeb je posuzována sociálním pracovníkem a posudkovým lékařem.

Tabulka č. 2.1: Výše příspěvku na péči.

Stupeň závislosti	Výše příspěvku na péči (měsíčně v Kč)	
	Pro osobu mladší 18 let	Pro osobu starší 18 let
Lehká závislost	3 000 Kč	2 000 Kč
Středně těžká závislost	5 000 Kč	4 000 Kč
Těžká závislost	9 000 Kč	8 000 Kč
Plná závislost	12 000 Kč	12 000 Kč

Zdroj: Králová, J., Rážová, E., 2009. Vlastní zpracování.

Tato tabulka obsahuje již změněnou výši plné závislosti a to jak u osoby mladší 18 let tak pro osobu starší 18 let – od 1. 8. 2009 došlo k navýšení z 11 000 Kč na 12 000 Kč.

Hlavním zdrojem financování sociálních služeb jsou státní rozpočet, rozpočty územních samospráv a úhrady za poskytnuté služby od uživatelů. Sociální služby se však financují též z darů fyzických a právnických osob, z vlastních zdrojů poskytovatelů služeb (tj. ze zisku po zdanění, z příjmů ze zahraničí) apod.¹⁰

Kromě *příspěvku na péči* a úhrady od uživatele sociálních služeb jsou poskytovatelům sociálních služeb (zapsaných v registru) poskytovány dotace ze státního rozpočtu. Tyto dotace jsou poskytovány k financování běžných výdajů, které vznikají v souvislosti s poskytováním sociálních služeb, prostřednictvím rozpočtů krajů.

2.5 Kvalita a standardy

Při poskytování sociálních služeb je třeba, aby poskytovatelé dodržovali určitou kvalitou, která se nejlépe posuzuje, jsou-li předem stanoveny (definovány) standardy (parametry).

Standardy mohou poskytovatelé péče formulovat společně s klienty a zřizovateli služeb. Hodnocení na stupnicích může dosáhnout i dvou extrémů a to na dolních hodnotách, což vypovídá o nedostatečném stavu, anebo horních hodnotách, který vypovídá o dobré praxi. V případě nízkého bodového hodnocení je dobré uvádět, jaká opatření pro zlepšení jsou naplánována.

Pro hodnocení domovů pro seniory sestavil roku 1994 kolektiv kolem Chrise Payna jednotlivá kritéria standardu, která člení do čtyř základních skupin obsahujících jednotlivá kritéria¹¹ :

¹⁰ KOZLOVÁ, L., 2005, str. 34.

¹¹ MATOUŠEK, O., 2007.

- *kvalita řízení* - styl řízení, řízení péče, zacházení s léky, monitoring péče, vnější vztahy zařízení, řízení ekonomiky, ekonomické plánování, formulování cílů a metodik práce
- *kvalita péče* - spolupráce s jinými organizacemi, respekt k právům obyvatel, postoj k rodině a přátelům, podpora nezávislosti a svébytnosti
- *kvalita prostředí* – vnitřní a vnější vzhled, atmosféra, vybavenost a přizpůsobení potřebám obyvatel, zdravotní nezávadnost, hygiena stravování
- *kvalita personálu* - podpora týmové spolupráce, školení a vzdělávání všech pracovníků včetně vedoucích, podpora začínajících pracovníků

Všechna tato kritéria, která pomohl Payne spolu s Andreou Taylor zpracovat, jsou v ČR užívány od roku 2002 jako tzv. standardy kvality sociálních služeb. Ty se staly od 1. 1 2007 závazným právním předpisem a znění kritérií je obsahem přílohy č. 2 vyhlášky MPSV ČR č. 505/2006 Sb., což je prováděcí předpis Zákona o sociálních službách. MPSV ČR připravilo v roce 2001 metodiku navazující na standardy služeb a využívá jednotlivých respondentů, kterými jsou obyvatelé domova k prověření naplňování standardů kvality sociálních služeb v domovech pro občany se zdravotním postižením.

Standardy se člení na 3 hlavní okruhy:

- oblast provozní
- oblast personální
- oblast procesní

V těchto oblastech jsou stanoveny a definovány jednotlivé standardy. V oblasti provozní je to místní a časová dostupnost poskytované sociální služby, informovanost o poskytované sociální službě, prostředí a podmínky, nouzové a havarijní situace, zvyšování kvality sociální služby. V oblasti personální se jedná o profesní rozvoj zaměstnanců a organizační a personální zajištění sociální služby. V poslední oblasti, kterou je oblast procesní jsou definovány standardy jako ochrana práv osob, jednání se zájemcem o sociální službu, stížnosti na kvalitu nebo způsob poskytování sociální služby, návaznost poskytované sociální služby na další dostupné zdroje, cíle a způsoby poskytování sociálních služeb, smlouva o poskytování sociální služby, individuální plánování průběhu sociální služby a dokumentace o poskytování sociální služby.

3 Analýza sociálních služeb poskytovaných ve městě

Statutární město Frýdek - Místek se nachází v Moravskoslezském kraji, přibližně 22 km od města Ostravy. Toto město zajišťuje svým obyvatelům (ke dni 1. 1. 2010 celkem 59 807 obyvatel¹²) velké množství sociálních služeb. Zajišťuje služby pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením, pro osoby v nepříznivé sociální situaci a také péči o děti a mladistvé.

Tabulka č. 3.1 ukazuje, jak by se dle údajů Českého statistického úřadu mělo vyvíjet věkové složení obyvatel města Frýdek – Místek v letech 2020, 2030 a 2040 oproti roku 2008. Tabulka názorně ukazuje počet osob ve věku do 19 let, kteří mohou být potencionálními uživateli sociálních služeb pro děti a mládež, dále seniory (tj. osoby nad 60 let) atd.

Tabulka č. 3.1: Prognóza věkového složení obyvatel města Frýdek – Místek.

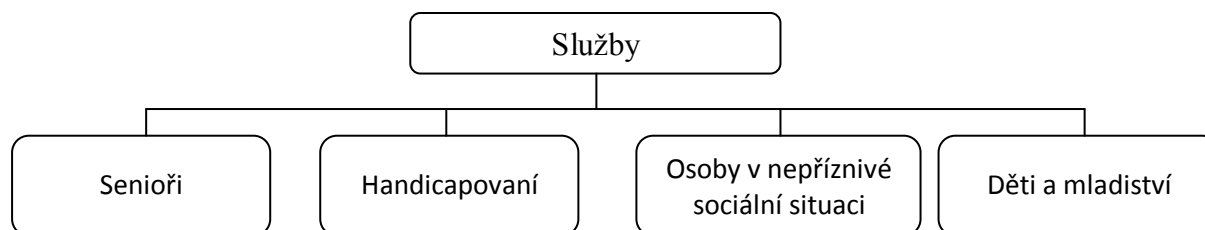
Věk obyvatel	Rok			
	2008	2020	2030	2040
do 4 let	3 021	2 877	2 910	2 915
5 až 19 let	9 569	10 702	10 163	9 856
20 až 59 let	36 223	34 648	32 579	29 617
60 let a více	11 608	12 300	13 742	15 178
Celkem	60 421	60 527	59 394	57 566

Zdroj: Socio – demografická analýza města Frýdek - Místek. Vlastní zpracování.

Z tabulky je možné vyčíst, že celorepublikový trend stárnutí obyvatelstva se projeví i u obyvatel statutárního města Frýdek – Místek. Zatímco roku 2008 mělo město přes 60 000 obyvatel, tak o 32 let později (roku 2040) by měl počet obyvatel poklesnout o 2,5 tisíce obyvatel, avšak počet osob starších 60 let by mělo být o 3,5 tisíce obyvatel více.

V následujících podkapitolách budou postupně analyzováni jednotliví poskytovatelé sociálních služeb ve statutárním městě Frýdek – Místek a to rozdělením do čtyř skupin, jak přehledně znázorňuje Obrázek č. 3.1:

Obrázek č. 3.1.: Skupiny uživatelů sociálních služeb

Zdroj: Vlastní zpracování

¹² Tato informace byla získána z matriky statutárního města Frýdek – Místek.

3.1 Služby pro seniory

Ve statutárním městě Frýdek – Místek se k 1. lednu 2010 nachází 5 registrovaných poskytovatelů sociálních služeb pro seniory. Služby pro seniory jsou poskytovány jako ambulantní, terénní či pobytové. Nabídky jednotlivých poskytovatelů jsou pestré – v tomto městě se nacházejí poskytovatelé, kteří svou činnost zaměřují na pečovatelskou službu, odborné sociální poradenství, služby centra denních služeb či na odlehčovací službu. Na celkovém počtu obyvatel se k 1. lednu 2010 podílí 10 189 obyvatel starších šedesáti let věku. Statutární město Frýdek – Místek je zřizovatelem celkem tří příspěvkových organizací, kterými jsou Centrum pečovatelské služby Frýdek – Místek, p. o., Domov pro seniory Frýdek – Místek, p. o. a Penzion pro seniory Frýdek – Místek, p. o. Dále se ve městě nachází nestátní zdravotnické zařízení Léčebna dlouhodobě nemocných – Gaudium Frýdek – Místek, s. r. o., Dobrovolnické centrum ADRA, Svaz důchodců ČR, o. s., městská organizace Frýdek – Místek, Agentura domácí péče POMAD – Komplexní domácí zdravotní péče Šebestová, s. r. o., Agentura domácí péče OPORA, avšak tato zařízení nejsou poskytovateli sociálních služeb. Statutární město Frýdek – Místek, odbor sociálních služeb má koordinátorku aktivizačních programů pro seniory a to v klubech důchodců, kterých je celkem 11 a nacházejí se v různých částech města a městských částech.

Centrum pečovatelské služby Frýdek - Místek, p. o.

Služby Centra pečovatelské služby Frýdek – Místek, p. o. (dále jen Centrum) jsou určeny seniorům a zdravotně postiženým osobám, které nejsou schopny se o sebe postarat. Centrum také poskytuje službu rodinám, kterým se narodily současně tři a více dětí (mají-li o takovouto pomoc zájem). Zajišťují služby jako osobní hygiena, nutné domácí práce či životní potřeby, které nemohou poskytnout jejich rodinní příslušníci. Služby poskytují v domácnostech, v domech zvláštního určení, v centru denních služeb Domovinka, středisku osobní hygieny a v poradně sociálního poradenství. Součástí poradny je i půjčovna kompenzačních pomůcek.

Pomocí *pečovatelské služby*, která je poskytována jako terénní služba, se snaží Centrum poskytnout uživatelům žít důstojným a co nejdelším životem ve svém sociálním prostředí. Dále se snaží poskytovat podporu jejich soběstačnosti a respektovat svobodnou vůli uživatelů. Snaží se prostřednictvím služeb pomoci zvládnout období, kdy má uživatel zhoršený zdravotní stav (bez potřeby hospitalizace), podporovat uživatele ve zvládání úkonů, jejichž výkon jim ztěžují snížené schopnosti. Dále se snaží o to, aby klienti zůstali co nejvíce

soběstační, mohli ve své domácnosti žít a zachovat si svůj dosavadní styl života. Nejžádanější službou je dovoz obědů uživatelům.

Středisko osobní hygieny slouží uživatelům, kteří nemohou provádět ve svých domácnostech řádnou osobní hygienu, neboť jim v tomto brání bariérovost vlastního sociálního zařízení a nezvládají hygienu provést ani za pomoci jiné osoby. A to buď z důvodu zdravotního postižení či špatné mobility. Středisko je součástí pečovatelské služby.

Sociálně právní poradna vykonáváním ambulantní a terénní poradny poskytuje seniorům a zdravotně postiženým odborné sociální poradenství, či půjčuje kompenzační pomůcky. Půjčení pomůcek zahrnuje i předvedení jejich užívání a instruktáž užívání. Půjčovna kompenzačních pomůcek je za úplatu a služby poradny jsou poskytovány bez úplaty. Poradna a půjčovna slouží obyvatelům statutárního města Frýdek – Místek.

Centrum denních služeb - Domovinka nabízí ambulantní služby uživatelům, kterým se pomocí poskytování služeb snaží zajistit kontakt se společenským prostředím, posiluje soběstačnost a samostatnost, pomáhá uživatelům nepropadat pocitu samoty, i při snížené soběstačnosti se snaží pomoci osobám zůstat ve svém přirozeném prostředí. Pokud má uživatel z důvodu věku zhoršenou paměť, nabízí Domovinka pomoc jeho rodinným příslušníkům. Zaměstnanci Domovinky dohlíží na pravidelné a správné užívání léků a pomoc při případném zhoršení zdravotního stavu. V Centru denních služeb mohou uživatelé trávit svůj čas ve společnosti osob přibližně stejného věku. Tráví ho pořádáním zahradních grilovacích akcí, společných oslav narozenin jednotlivých uživatelů, chozením na procházky či pořádáním besídek. Toto centrum je určeno obyvatelům statutárního města Frýdek – Místek a má kapacitu 18 uživatelů.

Počet uživatelů, jež využili služeb Sociálně právní poradny, Centra denních služeb – Domovinka, Střediska osobní hygieny a Pečovatelské služby znázorňuje tabulka č. 3.2.

Tabulka č. 3.2: Počet uživatelů jednotlivých zařízení Centra denních služeb za rok 2008.

Zařízení	Počet uživatelů
Pečovatelská služba	658
Sociálně právní poradna	2 768
Středisko osobní hygieny	41
Centrum denních služeb – Domovinka	29
Celkem	3 496

Zdroj: Zpráva o činnosti Centra pečovatelské služby Frýdek – Místek, p. o. za rok 2008. Vlastní zpracování.

Tabulka č. 3.2 obsahuje počet uživatelů, jež využili služby jednotlivých zařízení, avšak právě kvůli fluktuaci uživatelů počet uživatelů není konkrétní (jednotliví uživatelé se mohou prolínat mezi zařízeními – např. využili pečovatelské služby i sociálně právní poradny, tudíž tvoří počet uživatelů jak v jednom, tak druhém zařízení).

To, s jakým hospodářským výsledkem hospodařilo Centrum pečovatelské služby Frýdek – Místek, p. o. v roce 2008 přibližuje tabulka Hospodaření Centra pečovatelské služby Frýdek – Místek, p. o. za rok 2008, která je uvedena v Příloze č.1 (ukazuje náklady, výnosy, příspěvky, dotace a hospodářský výsledek). Tato organizace získává dotace od Moravskoslezského kraje, ze zdravotního fondu Magistrátu města Frýdek – Místek, atd.

Domov pro seniory Frýdek – Místek, p. o.

Domov pro seniory Frýdek – Místek, p. o. (dále jen Domov) je druhou organizací pro seniory, jejímž zřizovatelem je Statutární město Frýdek – Místek. Domov je umístěn ve dvou budovách a to na ulici 28. října, kde je kapacita 156 uživatelů a na ulici Školská, kde je kapacita pro 40 uživatelů. Celkem tedy Domov poskytuje odbornou péči 196 uživatelům (roku 2008 byla kapacita zcela zaplněna). Součástí zařízení jsou i ošetrovatelská lůžka. Ošetrovatelskou péči vykonává 26 zdravotních sester s pomocí 9 ošetrovatelek, pečovatelskou činnost vykonává 36 pracovníků sociální péče, dále Domov zaměstnává 3 fyzioterapeutky (2 na plný a 1 na částečný úvazek) a 3 sociální pracovníce.

V rámci Domova jsou poskytovány pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. V rámci odlehčovací služby je poskytována pobytová služba osobám se sníženou soběstačností, a tedy vyžadují pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby, o které by jinak bylo pečováno v jejich přirozeném prostředí. Cílem služby je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek, a to na dobu nezbytně nutnou v souvislosti s potřebami pečující osoby. Domov poskytuje také péči osobám, jejichž potřebnost vyplývá z jiných závažných důvodů, které nemají původ v jejich zdravotním stavu (např. sociální krizová situace, sociální osamělost). Uživatelé nejsou omezováni ani izolováni v uspokojování svých potřeb. Zaměstnanci Domova se snaží o dosažení soběstačnosti, samostatnosti a nezávislosti uživatelů ve všech oblastech lidských potřeb.

Domov poskytuje:

- aktivizační služby,
- poradenské služby,
- ubytovací služby,
- ošetrovatelskou péči,
- rehabilitační péči (masážní lehátko a křeslo, rotoped, posilovací stroj, atd.),
- volnočasové aktivity (kondiční cvičení, výtvarná a šicí dílna, výlety, atd.).

Hospodaření Domova za rok 2008 ukazuje tabulka Hospodaření Domova pro seniory Frýdek – Místek, p. o. za rok 2008 uvedená v Příloze č. 1.

Kromě příjmů za úhradu poskytovaných služeb také získalo zařízení státní dotaci MPSV ČR, věcné a finanční dary, dar ÚP, atd.

Penzion pro seniory Frýdek – Místek, p. o.

Penzion pro seniory Frýdek – Místek, p. o. (dále jen Penzion) je komplexním zařízením statutárního města Frýdek – Místek (dle vyhlášky MPSV ČR č. 182/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů není ústavem sociální péče). V Penzionu může být ubytováno až 204 starobních či invalidních důchodců (roku 2008 byla kapacita naplněna z 99%, což je 198 uživatelů). Cílovou skupinou jsou starší senioři (nad 80 let) a mladší senioři (65 až 80 let), osoby pobírající starobní důchod a mající sníženou schopnost zvládat péči o vlastní osobu a domácnost kvůli svému věku nebo nepříznivému zdravotnímu stavu, o dospělé od 27 let, které jsou zdravotně postižené (chronické onemocnění) a pobírají invalidní důchod. Je jim umožněno bydlení ve vhodných podmínkách, které zařízení vytváří pro vedení samostatného způsobu života a to v celkem 168 bytových jednotkách. O přidělení bytu je třeba požádat na Magistrátu města Frýdek – Místek, odboru sociálních služeb. Žadatel musí být nejméně rok občanem statutárního města Frýdek - Místek. Jsou poskytovány pobytové služby.

Hlavní činností Penzionu je provádění pečovatelské služby, která je prováděna zdravotnickým a ošetrovatelským personálem střídajícím se ve dvousměnném provozu. Novinkou roku 2010 je, že Penzion nabízí i odlehčovací službu o kapacitě 4 lůžek (1 dvojlůžkový pokoj a 2 jednolůžkové). Dále je ve zřizovatelské listině stanovena podpora samostatného bydlení a zajišťování volnočasových aktivit a sociálně terapeutické činnosti. Léčebná preventivní péče je zajištěna vlastní lékařskou ordinací, do které dvakrát týdně dochází lékařka. Obyvatelé

mohou využívat služeb pedikúry, rehabilitace, tělocvičnu, klubovnu, knihovnu, kadeřnictví, kulečnick, obchod a mnoho dalších. Výše úhrad je stanovena vyhláškou a vnitřní směrnicí Penzionu.

O kulturní vyžití nemají obyvatelé Penzionu nouzi. Zaměstnanci pro ně připravují a zajišťují hudební koncerty, výstavy, vánoční besídku, společenský ples, autobusové zájezdy (nejen místní, ale i zahraniční), předváděcí a informační akce, v příhodném ročním období i smažení vaječiny či opékání párků. Tabulka č. 3.3 znázorňuje porovnání nákladů, výnosů a toho, zda Penzion dosáhl zisku či byl ve ztrátě.

Tabulka č. 3.3: Hospodaření Penzionu pro seniory Frýdek – Místek, p. o. za rok 2008.

Ukazatel	Stav k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)
Náklady celkem	12 059
Výnosy + příspěvky	12 442
Výsledek hospodaření	383

Zdroj: Zpráva o činnosti a plnění úkolů Penzionu pro seniory Frýdek – Místek, p. o. za rok 2008. Vlastní zpracování.

Z této tabulky je patrné, že organizace hospodařila se ziskem +383 000 Kč.

Pečovatelská a ošetrovatelská služba Charita a půjčovna kompenzačních pomůcek

Charita se řadí svým charakterem mezi nestátní neziskové organizace poskytující široké spektrum sociálních služeb. Jde o humanitární organizaci římskokatolické církve.

Pečovatelská a ošetrovatelská služba Charita poskytuje terénní služby, které napomáhají klientům navrátit zdraví nebo jej udržet, rozvíjet soběstačnost, zmírnit psychické bolesti nevyléčitelného člověka a zajistit klidné umírání a smrt v domácím prostředí. Služby jako zdravotní péče jsou poskytovány na základě doporučení lékaře. Tato služba je uživateli poskytnuta bez úplaty – veškerá péče je hrazena ze zdravotního pojištění.

Pečovatelská služba je poskytována osobám se sníženou soběstačností z důvodu tělesného a zdravotního postižení či chronického onemocnění anebo věku. Jedná se o sociální a psychickou pomoc pro setrvání v domácím prostředí. Služba napomáhá podporovat udržení sociálních vazeb uživatelů a poskytnout jejich rodinám poradenskou pomoc, napomáhá vlastní aktivitě uživatelů, případně se snaží takovýmto osobám důstojně pomoci žít a dožít v přirozeném prostředí. V roce 2008 bylo vykonáno 14 550 návštěv u 121 uživatelů této služby.

Na základě doporučení praktického lékaře nebo ošetřujícího lékaře (v případě hospitalizace) je takovýmto pacientům poskytována domácí zdravotní péče v jejich vlastním sociálním prostředí. Takováto *ošetřovatelská služba* je zaměřena na podporu a udržení zdraví, případně jeho navrácení, rozvoj soběstačnosti a zmírňování utrpení nevyléčitelného člověka, zajištění klidného umírání a smrti. V roce 2008 bylo ošetřeno celkem 177 klientů a vykonáno u nich 16 115 návštěv (u klientů bylo provedeno 26 908 výkonů).

Cílovou skupinou jsou obyvatelé města Frýdek - Místek a okolních obcí (Baška, Nošovice, Palkovice, Sedliště, Sviadnov, Staré město, atd.). Zařízení má kapacitu 120 uživatelů.

Půjčovna kompenzačních pomůcek nabízí k zapůjčení uživatelům a veřejnosti chodítka, polohovací postele s elektronickým i mechanickým ovládáním, podložní mísy a láhve, WC křesla, invalidní vozíky, kyslíkový koncentrátor, elektrickou odsávačku, antidekubitní matrace¹³, bio lampy, francouzské hole a mnoho dalších.

Hospodaření Pečovatelské a ošetřovatelské služby Charita včetně půjčovny zdravotních pomůcek znázorňuje tabulka nazvaná Hospodaření Pečovatelské a ošetřovatelské služby Charita za rok 2008, jež je součástí Přílohy č. 1 a ukazuje náklady, výnosy (včetně dotací MPSV ČR, MSK, darů a Tříkrálové sbírky, Grantů Výboru dobré vůle, atd.) a samozřejmě konečný výsledek hospodaření.

Dům pokojného stáří u Panny Marie Frýdecké

Dům pokojného stáří u Panny Marie Frýdecké, je umístěn ve dvou budovách a je členěn do tří stanic. Tato nestátní nezisková organizace poskytuje pobytové služby sociální péče pro seniory, kteří jsou z větší části či zcela imobilní (trvale upoutáni na lůžko). V zařízení se nachází také rehabilitační centrum pro seniory, které přispívá k rozvíjení mobility a soběstačnosti uživatelů. Kapacita zařízení je 85 lůžek. Do zařízení přijímají žadatele z Frýdku – Místku a okolí.

Dům pokojného stáří u Panny Marie Frýdecké poskytuje celoroční nepřetržitou ošetřovatelskou a zdravotnickou péči, rehabilitační péči, nadstandardní péči a dle individuálního přání uživatele také ekumenickou (sjednocující) duchovní péči. Také zajišťuje služby sociální péče uživatelům převážně v seniorském věku, nepříznivé sociální situaci, stáří, jež nejsou schopni se o sebe nepřetržitě postarat, zabezpečit a uspokojit své životní potřeby ve svém vlastním přirozeném prostředí. Toto zařízení se snaží lidem

¹³ Antidekubitní matrace je určena pro pacienty, jež jsou dlouhodobě upoutáni na lůžko a mají omezenou možnost pohybu (tzv. matrace proti proležením).

umožnit prožít blížící se závěr života v důstojném a vstřícném prostředí bez toho, aby uživatelé jakkoliv duchovně či duševně strádali. Cílem zařízení je kvalitně poskytovaná sociální a zdravotní péče, zajištění základních životních potřeb, respektování a ochrana lidských práv uživatelů, dobrá spolupráce s příbuznými a blízkými uživatelů, dobré vztahy mezi personálem a uživateli, pohodová a domácí atmosféra prostředí a také zachování dovedností uživatelů (pomocí aktivizačních služeb). Výsledek hospodaření v roce 2008 znázorňuje následující tabulka.

Tabulka č. 3.4: Hospodaření Domu pokojného stáří u Panny Marie Frýdecké za rok 2008.

Ukazatel	Skutečnost k 31. 12. 2010 (v tis. Kč)
Náklady	23 633
Výnosy	23 485
Výsledek hospodaření	-159

Zdroj: Výroční zpráva Charity Frýdek – Místek 2008. Vlastní zpracování.

V tomto zařízení činily výnosy celkem 23 485 000 Kč, náklady na provoz činily 23 633 000 Kč a výsledek hospodaření po odečtení nákladů od výnosů činil -159 000 Kč. Hospodaření tedy bylo ztrátové.

3.2 Služby pro handicapované (osoby se zdravotním postižením)

Osob, kterým život znepríjemnilo zdravotní postižení (ať už psychické či fyzické) je kolem nás mnoho. Bohužel jsou mezi námi stále tací, kteří se na takovéto lidi dívají skrz prsty. Na druhou stranu je v současné době skvělé, jak moc se šíří informovanost o možnostech integrace takto handicapovaných osob do společnosti mezi lidi, kteří takovéto problémy nemají. I ve statutárním městě Frýdek – Místek je mnoho zařízení nabízejících uživatelům služby, které jim pomohou překonat strach, ostych, popř. jim pomohou se osamostatnit (pokud je to v rámci jejich zdravotního stavu možné). Zařízení pomáhají rodině takto postižené osoby s pochopením některých věcí, díky odlehčovací službě s odpočinkem apod. Dle mého názoru takovýchto zařízení nebude nikdy dostatek, ale i tak je skvělé, že některým lidem mezi námi nejsou osoby s handicapem lhostejné.

Ve Frýdku – Místku je možno nalézt k 1. lednu 2010 celkem 10 registrovaných poskytovatelů, kteří jsou zaměřeni na mentálně postižené, na psychicky nemocné osoby a na osoby s kombinovanými vadami. Statutární město Frýdek – Místek je v této oblasti

zřizovatelem ŽIRAFY – Integrovaného centra Frýdek – Místek, p. o. Na území města se také nacházejí organizace, které nejsou registrované, ale nejsou zanedbatelné, jako např. Sportovní klub vozíčkářů Frýdek – Místek, Sportovní klub tělesně postižených sportovců, Speciálně pedagogické centrum při základní škole Hálkova, Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR Klub Míša a tři školská zařízení, kterými jsou Mateřské, základní a střední školy pro sluchově postižené, Základní a střední škola Naděje a Střední škola, Základní škola a Mateřská škola logopedická.

ŽIRAFY – Integrované centrum Frýdek – Místek, p. o.

Denní stacionář ŽIRAFY – Integrované centrum Frýdek – Místek, p. o. (dále jen ŽIRAFY) poskytuje ambulantně služby sociální péče osobám s mentálním postižením ve věku od 3 do 64 let, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Toto zařízení má kapacitu 60 uživatelů (v roce 2008 kapacitu využilo 52 uživatelů) a je rozděleno na tři oddělení – oddělení zvýšené péče, oddělení denního pobytu a oddělení terapeutických dílen.

Oddělení zvýšené péče má prostory a vybavení speciálně přizpůsobeny pro potřeby osob s mentálním postižením a autismem. Kapacita tohoto oddělení je 9 uživatelů. Oddělení denního pobytu připravuje uživatele se středním až hlubokým mentálním postižením na program terapeutických dílen. Kapacita tohoto oddělení je 18 uživatelů. Posledním oddělením je oddělení terapeutických dílen, které slouží uživatelům většinou starším 18 let se středně těžkým mentálním postižením a ukončenou povinnou školní docházkou, kteří zde mají možnost naplňovat své osobní cíle, seberealizovat se v oblasti tkalcovství, keramiky, košíkářství, stolařství a mnoha dalších. Na tomto oddělení je kapacita 33 uživatelů.

Všechna tři oddělení ŽIRAFY mají program obohacen o arteterapii¹⁴, hipoterapii¹⁵, cvičení prvků jógy, muzikoterapii¹⁶, ergoterapii¹⁷ a canisterapii¹⁸. Samozřejmostí je poskytování základního sociálního poradenství.

V ŽIRAFY se počátkem roku 2010 začalo pracovat na vytvoření chráněného bydlení a odlehčovací péči. Statutární město Frýdek – Místek investovalo do vytvoření těchto sociálních služeb přes 15 milionů korun. Hospodaří nejen z dotací, ale i z darů, jež poskytly

¹⁴ Arteterapie je léčebný postup, který využívá výtvarného projevu jako hlavního prostředku poznání a ovlivnění lidské psychiky a mezilidských vztahů.

¹⁵ Hipoterapie je léčebná metoda, jež využívá přirozený pohyb koně v kroku jako stimul a rehabilitační prvek.

¹⁶ Muzikoterapie je léčebná metoda, jež využívá jako terapeutický prvek hudbu.

¹⁷ Ergoterapie je druh pracovní terapie založené na činnosti přiměřené zdravotnímu postižení, tzv. léčba prací.

¹⁸ Canisterapie je metoda působení na potřebné osoby pomocí speciálně vedeného a cvičeného psa.

jak okolní obce, tak i fyzické a právnické osoby. Výše těchto dotací je promítnuta v celkových výnosech, jež znázorňuje tabulka č. 3.5.

Tabulka č. 3.5: Hospodaření ŽIRAFY – Integrovaného centra Frýdek - Místek, p. o. za rok 2008.

Ukazatel	Stav k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)
Náklady	10 717,204
Výnosy	10 979,969
Výsledek hospodaření	262,764

Zdroj: Výroční zpráva ŽIRAFY – Integrovaného centra Frýdek – Místek, p. o. za rok 2008. Vlastní zpracování.

Tato tabulka ukazuje hospodaření s přebytkem +262 764 Kč.

Náš svět Pržno, p. o., pobočka ve Frýdku – Místku

V obci Pržno (cca 10 km od Frýdku - Místku) se nachází areál, který byl otevřen roku 2005 pro osoby s chronickým duševním postižením včetně mentálního postižení a pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu jejich zdravotního postižení (ať už smyslového či tělesného), jejichž situace si žádá pomoc jiné fyzické osoby. Celková kapacita je 207 osob, kdy v Pržně je to 153 míst (z toho 1 místo pro odlehčovací službu) a ve Frýdecko-Místecké pobočce je 54 míst.

Obyvatelům příspěvkové organizace Náš svět jsou poskytovány tyto služby:

- domovy pro osoby se zdravotním postižením,
- domov se zvláštním režimem,
- chráněné bydlení,
- odlehčovací služba.

V rámci pobytu si uživatelé, jejichž převážnou částí jsou osoby s mentálním postižením a osoby s psychiatrickou diagnózou, mohou zpříjemnit pobyt výtvarnými činnostmi, sportem, kulturou (návštěvou divadelních představení, koncertů, výstav, rekreace, plesů, diskoték mimo areál a abilympiády¹⁹, zájmovou činností (např. košíkářským, výtvarným, turistickým,

¹⁹ Abilympiáda je přehlídka pracovních a volnočasových schopností a dovedností zdravotně handicapovaných osob.

hudebně-pohybovým kroužkem). Ze zdravotních terapií mohou absolvovat canisterapii, hipoterapii, psychoterapii²⁰, bazální stimulaci²¹, ergoterapii a muzikoterapii.

Hospodaření této pobočky roku 2008 přehledně ukazuje tabulka Hospodaření organizace Náš svět Pržno, p. o., pobočka ve Frýdku – Místku za rok 2008, která je uvedena v Příloze č. 2.

Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, o. s., Škola života

Škola života je denní stacionář, jehož zřizovatelem je Okresní organizace Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, o. s. (SPMP). Stacionář spolupracuje se Střední školou strojírenskou a dopravní, Střední školou gastronomie a služeb ve Frýdku – Místku a to jak s vedením či pedagogickým sborem, tak i se samotnými studenty. Škola života nabízí v rámci své ambulantní sociální péče kapacitu 18 uživatelů.

Mládež s mentálním postižením a kombinovaným postižením po ukončení základní školní docházky se ve stacionáři zdokonaluje v základním učivu (opakují si jej), všeobecných vědomostech a v sebeobsluze. Ovšem návštěva Školy života nespočívá pouze v učení a rozvíjení vlastností a dovedností (např. košíkářství, řezbářství apod. – k dispozici jim je keramická, tkalcovská, košíkářská a dřevařská dílna), ale také v aktivizačních, výchovných a pracovních aktivitách, rekondičních pobytech, kulturních a sportovních akcích s cílem dosáhnout co nejvyšší míry soběstačnosti a integrace do běžné společnosti. Uživatelé chodí na výlety, navštěvují hipoterapii, bazén, prodávají své výtvořky na velikonočních a vánočních jarmarcích pořádaných ve městě a provozují spoustu dalších činností.

Podané ruce, o. s. – Projekt OsA Frýdek – Místek

Samostatná organizační jednotka Podané ruce, o. s. – Projekt OsA Frýdek – Místek, vznikla v rámci občanského sdružení Podané ruce, o. s. Je to organizace, která se zabývá výhradně službou osobní asistence, což je služba terénní. Je poskytována bez časového omezení v uživatelově vlastním sociálním prostředí a všude tam, kde se uživatel pohybuje a osobní asistenci vyžaduje či potřebuje. Služba je poskytována osobám, které pro své zdravotní omezení potřebují pomoci, zejména z důvodu duševního onemocnění, mentálního, tělesného, kombinovaného a smyslového postižení. Cílem je podporovat začleňování handicapovaných osob do společnosti a umožnit jim žít způsobem nejbližším běžnému životu.

²⁰Psychoterapie je souborem verbálních, neverbálních a paraverbálních komunikačních technik užívaných psychoterapeutem k zvýšení duševního zdraví uživatele nebo ke zlepšení vztahů uvnitř skupiny (rodiny).

²¹Bazální stimulace je vědecký pedagogicko–ošetřovatelský koncept podporující vnímání, komunikaci a pohybové schopnosti člověka.

Osobní asistence je poskytována 24 hodin denně 7 dní v týdnu. U každého uživatele je služba individuální podle smlouveného rozsahu (ten se upravuje podle zdravotního stavu a potřeb uživatele). Podané ruce, o. s. – Projekt OsA Frýdek – Místek poskytuje služby jako pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, při zajištění stravy, při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Osobní asistence je řízena uživatelem – ten má právo si vybrat svého osobního asistenta, rozhoduje o tom kdy, kde, v jakém rozsahu a jaké služby bude využívat.

Služby osobní asistence organizace Podané ruce, o. s. – Projekt OsA Frýdek – Místek v roce 2008 využilo v Moravskoslezském kraji (mimo Ostravu) celkem 255 uživatelů – což činí 74 887 hodin osobní asistence. Sdružení dostalo provozní a investiční dotaci od KÚ MSK, dále se na financování podílely magistráty Statutárních měst, jako např. Havířov, Frýdek – Místek apod. I okolní obce přispěly nemalými částkami k provozu a investicím. Organizace získala i finance ze sbírkového projektu „Pomozte dětem!“, Nadace OKD, Nadace ČEZ, Nadace Leontinka, a také přispěly právnické osoby. Organizace dosáhla v roce 2008 kladného výsledku hospodaření ve výši přes 1 milion korun, který byl použit k pokrytí nákladů na zaměstnance v měsíci leden a únor roku následujícího, neboť první dotace dostává nejdříve kolem měsíce března. Hospodaření je znázorněno v tabulce Hospodaření Podané ruce, o. s. – projekt OsA Frýdek – Místek za rok 2008, která je uvedena v Příloze č. 2 a zobrazuje částku, kterou v roce 2008 tvořily výnosy a náklady, jež nakonec vykazují kladný výsledek hospodaření.

Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje, o. s.

Frýdecko – Místecké detašované pracoviště Centra pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje, o. s., je jedním z pěti detašovaných pracovišť, které poskytuje individuální pomoc při překonávání a zmírňování potíží a překážek integrace osobám zdravotně postiženým.

Takto handicapovaným osobám poskytují zdarma služby jako²²:

- sociální poradenství (základní i odborné),
- poradenství při výběru kompenzačních pomůcek,
- pomoc při zřizování vyhrazených parkovišť,
- skupinové poradenství,
- nabízí klubové a sportovní činnosti,
- informace o rehabilitačních a ozdravných cvičeních a pobytech,
- zprostředkování odborné konzultace týkající se stavební úpravy bytů, domů, komunikací,
- práce s počítačem.

Služby osobní asistence pro osoby těžce zdravotně postižené jsou poskytovány za úhradu. V roce 2008 byla tato služba poskytnuta 6 uživatelům s těžkým zdravotním postižením.

Slezská diakonie, středisko Rút – sociální rehabilitace

Nestátní nezisková organizace Slezská diakonie poskytuje na základě svého poslání kvalitní a sociální a sociálně zdravotní služby na základě křesťanských hodnot. Střediska nemají samostatnou právní subjektivitu – jsou řízena z Ústředí sídlícím v Českém Těšíně. Hlavními uživateli jejích služeb jsou senioři, lidé bez domova, lidé s postižením a lidé v těžkých životních situacích.²³

Středisko Rút poskytuje službu *sociální rehabilitace* osobám, které se chtějí začlenit zpět do běžného života, osamostatnit se a najít pracovní uplatnění. Nacvičují péči o zevnějšek (účes, oblékání), péči o domácnost (úklid, chod kuchyně), hospodaření s penězi, nakupování, plánování, práci s počítačem atd. Také nabízejí podporu při hledání zaměstnání, při vyřizování dávek a příspěvků, poskytují poradenství zaměřené na rehabilitační a kompenzační pomůcky atd. Kapacita je 10 uživatelů najednou, v roce 2008 ji využilo 18 uživatelů (uživatelé se střídají).

Ve Frýdku – Místku je Slezskou diakonií zřízena Kavárna Empatie, jež je neregistrovanou službou v oblasti sociálního podnikání, která nabízí klasická i nácviková pracovní místa pro osoby se zdravotním znevýhodněním. Ty pracují v kavárně na pozicích barman-číšník

²²Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje – poskytované služby. [online]. [28. 1. 2010]. Dostupné z WWW: <http://www.czp-msk.cz/poskytovane_sluzby.php>

²³ Slezská diakonie. [online]. [28. 1. 2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.slezskadiakonie.cz/>>

a mohou tak rozvíjet své pracovní, sociální i komunikační dovednosti pro podporu celkového sociálního začlenění.

Hospodaření Slezské diakonie, střediska Rút – sociální rehabilitace je podporováno financemi MPSV ČR, MSK, strukturálních a jiných fondů EU a platbami uživatelů za služby. Hospodaření je znázorněno v tabulce, která je uvedena v Příloze č. 2 a je nazvána Hospodaření Slezské diakonie, střediska Rút – sociální rehabilitace za rok 2008.

„Oáza pokoje“ pro psychicky nemocné

„Oáza pokoje“ pro psychicky nemocné (dále jen Oáza) je jedním ze středisek Charity Frýdek – Místek, která je nestátní neziskovou organizací. Oáza je domovem se zvláštním režimem a poskytuje celoroční pobytové služby osobám starším 30 let, které mají z důvodu chronického onemocnění nebo závislosti na návykových látkách sníženou soběstačnost a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Důraz je kladen na individuální přístup se zaměřením na stávající schopnosti a dovednosti uživatelů podporující sociální začlenění. O to se stará v rámci nepřetržité zdravotnicko-ošetrovateľské a rehabilitační péče v třísměnném provozu pracovní tým, za který zodpovídá zdravotní sestra.

Pomocí psychoterapeutických metod usilují zaměstnanci Oázy o aktivní prožití života uživatelů, snaží se v nich vzbudit snahu o seberealizaci (to napomáhá jejich lepšímu psychickému stavu) a také pomocí základní a výchovné činnosti si uživatelé prohlubují a upevňují základní hygienické a společenské návyky, rozvíjí pracovní návyky, pracovní aktivity a manuální zručnost. Kromě těchto činností ovšem mají uživatelé možnost účastnit se pracovní terapie (návštěvy výtvarné, keramické a stolařské dílny) a kroužků. Ovšem žádný z uživatelů není do aktivit nucen, záleží jen na jejich svobodné vůli.

V roce 2008 měla Oáza celkem 50 uživatelů, jež využili její služby. Stejně jako u Domu pokojného stáří u Panny Marie Frýdecké, jež poskytuje služby převážně seniorům, získala Oáza finance z dotací MPSV ČR, města Frýdek – Místek, ÚP, MSK a od uživatelů úhradou za služby. Výnosy, náklady a výsledek hospodaření znázorňuje tabulka, jež je uvedena v Příloze č. 2 a je nazvána Hospodaření „Oázy pokoje“ pro psychicky nemocné za rok 2008.

Denní centrum Maják pro psychicky nemocné

Denní centrum Maják je dalším ze středisek Charity Frýdek – Místek. Zařízení poskytuje osobám věku 18 až 65 let s chronickým duševním onemocněním (jakým je např. psychóza)

a osobám s lehkým mentálním postižením co největší míru seberealizace a osamostatnění. Službu nabízejí osobám, kterým nevadí být v kontaktu s lidmi se stejnou diagnózou, mají chuť něco dělat se svým životem, změnit stereotypní postoje, staré předsudky a které se chtějí seznámit s novými lidmi. Služby jsou poskytovány v rámci Moravskoslezského kraje, případně osobám, jež mají ke kraji určitý vztah (např. rodiště, mají v něm příbuzné). O uživatele Denního centra Maják pro psychicky nemocné se starají celkem 4 zaměstnanci.

K dosažení cíle napomáhají terapie a aktivity, kterými jsou v Denním centru Maják pracovní terapie, muzikoterapie, sociálně terapeutická činnost. Dále revitalizační aktivity, kde patří pohybová terapie, výlety, hry, kulturní akce. Jako další nabízené služby jsou ze zájmové činnosti vaření a s ním spojený zdravý životní styl, komunikační dovednosti, sebepoznání a angličtina. Z oblasti sociálního poradenství je nabízena služba pomoci při uplatňování práv, zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka Hospodaření Denního centra Maják pro psychicky nemocné za rok 2008 je uvedena v Příloze č. 2 a znázorňuje, jak Denní centrum Maják pro psychicky nemocné hospodařilo v roce 2008.

KAFIRA, o. s.

Občanské sdružení KAFIRA se snaží vytvořit zázemí, které motivuje, povzbuzuje a dodává chuť do života osobám od 15 let věku, jejichž poškození zraku ovlivňuje výkon každodenních běžných činností. Služby jsou poskytovány jako terénní v domácnosti uživatele nebo ambulantní a to v opavském, ostravském, novojičínském a frýdecko-místeckém středisku. Na toto zařízení se obracejí také rodinní příslušníci zrakově handicapovaných uživatelů.

KAFIRA, o. s. nabízí pomoc s:

- výběrem a získáním vhodné kompenzační pomůcky,
- odborným zaškolením pro práci s technicky náročnějšími kompenzačními pomůckami,
- konzultace a pomoc v oblasti řešení tíživých, nových situací běžného života,
- odborné poradenství v oblasti sociálních příspěvků, mimořádných výhod, invalidních důchodů, pracovního práva atd.,
- jazykové vzdělávání upravené pro potřeby osob se zdravotním postižením,
- vzdělávání v oblasti práce s Internetem v běžném životě,
- počítačové kurzy a další vzdělávání (včetně přípravy na zkoušky ECDL),

- praktickou pomoc při hledání a získávání vhodného pracovního místa,
- volnočasové a zájmové aktivity.

Počet aktivních uživatelů odborného sociálního poradenství v roce 2008 byl 82 uživatelů a počet aktivních uživatelů sociálně aktivizačních služeb činí 97 uživatelů.

Pro poskytování služeb získává občanské sdružení KAFIRA finance od soukromých dárců, z dotací MPSV ČR, MSK, Statutárního města Frýdek - Místek apod. Tyto výnosy se podílí na celkových výnosech, jež jsou spolu s náklady znázorněny v tabulce nazvané Hospodaření KAFIRA, o. s. za rok 2008, jež je uvedena v Příloze č. 2.

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR /SONS ČR/

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (dále jen SONS ČR) je občanské sdružení s celostátní působností poskytující zájemcům o služby odborné sociální poradenství v oblasti rehabilitačních a kompenzačních pomůcek (pro osoby se zrakovým postižením i pro jejich rodinné příslušníky), zprostředkování navazujících služeb a kontaktů, a také aktivizační služby v podobě sportovních a kulturních přednášek. Jde např. o sociální práci mezi těžce zrakově postiženými občany včetně vyhledávání a prvního kontaktu s nimi, rozvoj a docvičování dovedností získaných v programech základní rehabilitace (vaření, čtení, práce v domácnosti apod.), vyhledávání informačních časopisů v braillově písmu, zvukové podobě, zvětšeném černotisku a digitálním textu, výcvik vodících psů a služby osobní asistence, odstranění architektonických bariér. Služby poskytují členům i nečlenům organizace.

SONS ČR sponzorují firmy jako např. Nadace Charty 77, Optix, Nadace Vodafone, Lesy ČR, dotují ministerstva – MPSV ČR, Ministerstvo kultury, Ministerstvo zdravotnictví atd.

3.3 Služby pro osoby v nepříznivé sociální situaci

V různých životních fázích se lidé nacházejí v různých životních situacích. Někdy se lidé dostanou do situací, které nejsou schopni sami vyřešit, kdy potřebují nějakou radu či pomoc. Pro takovéto osoby jsou zřízeny zařízení, které jim pomoc v situaci nabízejí. Zařízení poskytují poradenství základní či odborné, noclehárnu, sociální rehabilitace, azylový dům, terénní program, nízkoprahové denní centrum, kontaktní centrum či telefonickou krizovou pomoc. Ve Frýdku – Místku se nachází celkem 6 zařízení, jež mají registrovány poskytování sociálních služeb a Probační a mediační služba ČR, jež není registrovaným poskytovatelem sociálních služeb.

Poradna pro ženy a dívky

Poradna pro ženy a dívky je jednou ze 14 poraden pro ženy a dívky nacházejících se na území České republiky, které pomáhají ženám, dívkám a partnerským párům v obtížných životních situacích. V poradně pro ženy a dívky nabízejí zdarma pomoc ženám v obtížných životních situacích, které vznikly nejen těhotenstvím (např. pomoc při hledání přechodného ubytování, problematika porodu, mateřství, adopce, vztahů v rodině), sociální pomoc nastávajícím matkám ve finanční tísní (např. poskytnutí materiální pomoci – kočárek, postýlka, výbavička pro miminko, těhotenské oblečení), zprostředkování další odborné pomoci a spolupráce s odborníky z různých oborů (např. konzultace, kontakty s psychologem, genetikem, sexuologem, právníkem), další informace a konzultace (např. přirozené plánování rodičovství), půjčování odborné literatury a projekce videokazet (např. filmy a literatura s těhotenskou problematikou, mateřstvím).

Poradna pro ženy a dívky také pořádá přednášky ve školách, zaměřené na dospívání, lásku, manželství, těhotenství, porod, antikoncepci, interrupci, pohlavní choroby, výchovu dětí a další. Sdružení také provozuje telefonickou krizovo-poradenskou Linku pro ženy a dívky, kde se snaží pomoci ženám a dívkám, které se bojí nebo z nějakého důvodu nemohou poradnu navštívit osobně.

Mezi další služby, které Poradna pro ženy a dívky nabízí, patří kluby maminek, těhotenské cvičení, relaxační metody, příprava na porod, vydávání časopisů pro mládež atd. V roce 2008 poskytla Poradna pro ženy a dívky 812 konzultací 552 klientkám a zaměstnanci odpřednášeli 135 hodin přednášek pro 2 594 posluchačů.

Svou činnost pokrývá Poradna pro ženy a dívky z finančních prostředků MPSV ČR, ministerstva zdravotnictví, dotací a grantů obcí, magistrátů, měst, krajů, příspěvků, sponzorských darů a na základně grantů nadací. Takto získané finance používá Poradna pro ženy a dívky k pokrytí nákladů, jejichž výši v roce 2008 znázorňuje tabulka Hospodaření Poradny pro ženy a dívky uvedená v Příloze č. 3.

Rodinná a manželská poradna

Rodinná a manželská poradna je jedním ze 6 detašovaných pracovišť Centra psychologické pomoci a je poskytovatelem sociálních služeb v oblasti telefonické krizové pomoci a odborného sociálního poradenství. Dále poskytuje služby jako rozvodové a porozvodové poradenství, rodinnou terapii, poradenství (rodinné, manželské, partnerské, individuální),

mediaci v rodinných sporech, sociálně právní ochranu dětí v rozsahu pověření, odbornou činnost v náhradní rodinné péči, provoz zařízení pro výkon pěstounské péče, posuzování žadatelů o náhradní rodinnou péči, přípravné kurzy pro budoucí adoptivní rodiče a pěstouny, poradenství pro adoptivní rodiny a pěstounské rodiny atd.

Modrý kříž v ČR, o. s.

Modrý kříž v ČR, o. s. poskytuje prostřednictvím poraden pomoc osobám (starším 18 let) ohroženým závislostí na alkoholu, jiných návykových látkách a hráčských aktivitách, jejich rodinným příslušníkům a osobám blízkým, kteří chtějí tuto nepříznivou situaci změnit. Poskytování služeb je zaručováno několika zásadami, jako je rovnost, individuální přístup, odbornost služeb a jejich kvalita, motivace k samostatnosti a aktivnímu přístupu k životu, dodržování lidských práv a základních svobod, nízkoprahovost a důvěrnost. Modrý kříž v ČR, o. s. poskytuje:

- *individuální psychoterapii* – léčebná metoda, která je vedena formou rozhovoru mezi klientem a terapeutem a na jejímž základě se odhalují a léčí příčiny klientových potíží,
- *svépomocné skupiny* – pomáhají zmírnit odcizení, izolaci, navozují změny chování, posilují sebevědomí a dodávají naději a to na základě sdílení podobných zkušeností a vzájemné podpoře,
- *poradenství* – přispívá k řešení nepříznivé situace uživatelů, rodinných příslušníků uživatelů návykových látek, a také zajišťují zprostředkování služeb odborníků z oblasti psychologie a psychiatrie a ostatních služeb poskytujících pomoc v oblasti léčby závislostí.

Centrum nové naděje, o. s.

Občanské sdružení Centrum nové naděje poskytuje uživatelům zdarma a diskrétně odborné sociální poradenství v občanské poradně a poradně pro oběti násilí.

Občanská poradna při Centru nové naděje jakožto člen Asociace občanských poraden pomáhá řešit problémy občanů Frýdecko - MístECKa v oblasti bydlení, rodiny a mezilidských vztahů, právního systému a právní ochrany, ochrany spotřebitele, sociálního zabezpečení, zaměstnanosti a pracovně-právních vztahů, finanční a rozpočtové problematiky, zdravotnictví, školství a ostatních.

PON – poradna pro oběti násilí při Centru nové naděje poskytuje sociálně právní poradenství, odbornou terapeutickou péči a zprostředkování azylového ubytování a další pomoci sociální sítě osobám ohroženým kriminalitou, žijícím ve vztazích obsahujících psychické a fyzické násilí, čelícím negativním emočním situacím v rodinách, osobám, které se ocitly v životní situaci spojené s násilím, které nejsou schopni vlastními silami zvládnout a neví si rady a osobám v osobní krizi. Těmto osobám je nabídnuta bezpečná atmosféra, diskrétnost a anonymita.

Díky finanční podpoře Ministerstva vnitra ČR nabízí PON – poradna pro oběti násilí při Centru nové naděje *pomoc dětem* – obětem domácího násilí. Práce s dětmi probíhá formou rodinné terapie a to tak, že se setkání účastní nezletilé děti a rodič (oběť násilí – dle domluvy). Toto setkání vedou pracovníci s terapeutickým vzděláním a dlouholetou praxí. Cílem rodinné terapie je zejména umožnit dětem vyslovit vlastní názor nad situací bez pocitů viny a dosáhnout toho, aby dítě nepřebíralo ze vzniklé situace negativní emoce.

Centrum nové naděje, o. s. získává finance pro provoz a investice od ÚP Frýdek – Místek, KÚ MSK, MPSV ČR, Statutárního města Frýdek – Místek a Evropského sociálního fondu Operační program Rozvoj lidských zdrojů. Jak s těmito prostředky naložilo Centrum nové naděje, o. s. ukazuje tabulka č. 3.6.

Tabulka č. 3.6: Hospodaření Centra nové naděje za rok 2008.

Ukazatel	Stav k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)
Náklady	3 658,934
Výnosy	3 785,222
Výsledek hospodaření	126,288

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Centra nové naděje v roce 2008. Vlastní zpracování.

Slezská diakonie, BETHEL Frýdek – Místek – středisko pro osoby bez přístřeší

Slezská diakonie, BETHEL Frýdek – Místek, středisko pro osoby bez přístřeší poskytuje služby jako noclehárna, terénní program, nízkoprahové denní centrum, sociální rehabilitace a azylový dům. *Noclehárna* pro muže, jež má kapacitu 22 lůžek je ambulantní službou, která je poskytována celoročně plnoletým mužům bez přístřeší. V roce 2008 této služby využilo 75 uživatelů. *Terénní program* – služba, která je poskytována od pondělí do pátku plnoletým ženám a mužům bez přístřeší má kapacitu 15 osob (v roce 2008 této služby využilo 70 uživatelů). *Nízkoprahové denní centrum* nabízí osobám vodu, čaj, cukr zdarma, zázemí

pro osobní hygienu, pro vyprání prádla, pro přípravu či odběr stravy, atd. Kapacita tohoto centra je 20 uživatelů (roku 2008 ji využilo 206 uživatelů). *Sociální rehabilitace*, jež má kapacitu 10 uživatelů (v roce 2008 využito 33 uživatelů), je ambulantní službou, poskytovanou v pracovní dny plnoletým mužům a ženám bez přístřeší. Přechodné celodenní ubytování, provedení osobní hygieny, vyprání prádla, pomoc při zajištění stravy, základní sociální poradenství, vzdělávací aktivity (komunitní a skupinové setkávání), možnost duchovní podpory – to vše nabízí *Azylový dům* o kapacitě 32 lůžek a nepřetržitém provozu osobám starším 18 let bez přístřeší (v roce 2008 jej využilo celkem 54 uživatelů). Příjmy a výdaje tohoto střediska jsou znázorněny v tabulce nazvané Hospodaření Slezské diakonie, BETHEL Frýdek – Místek – střediska bez přístřeší za rok 2008, jež je uvedena v Příloze č. 3.

Renarkon o. p. s. - Kontaktní street centrum

Renarkon o. p. s. - Kontaktní street centrum poskytuje služby jako terénní práce a kontaktní centrum osobám experimentujícím s návykovými látkami, problémovým uživatelům závislým na návykových látkách a jejich rodinným příslušníkům. Dále poskytují kontaktní práci, poradenství, krizovou intervenci, rodinnou terapii, částečně poskytuje potravinový a hygienický servis, základní zdravotní ošetření či zprostředkování léčby.

Svémi aktivitami se Renarkon snaží předcházet rizikovému chování vedoucímu ke vzniku drogového problému a zároveň minimalizovat negativní sociální dopady spojené s užíváním nealkoholových drog.²⁴

Ve Frýdku - Místku se kromě provozu samotného Kontaktního centra, které nabízí kontaktní místnost, výměnný, potravinový a hygienický servis, individuální a rodinné poradenství realizuje Probační program pro mladistvé v konfliktu se zákonem (snaha pomoci mladistvým, kteří se dostali do konfliktu se zákonem, jež má souvislost s užíváním návykových látek) a Terénní program na Frýdecko - Místecku (vyhledávání a kontaktování osob užívajících návykové látky v jejich přirozeném prostředí a snižování rizik spojených s užíváním nealkoholových drog).

²⁴ Renarkon: Prevence a léčba drogových závislostí. [online]. [22. 2. 2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.renarkon.cz/new/>>

3.4 Služby pro děti a mládež

I děti a mládež mají své potřeby, ať už jde o utužování přátelství s dětmi kolem nich (nejčastěji to bývají děti z nižších sociálních vrstev), provozování oblíbených aktivit, nebo svěřením se někomu, komu mohou důvěřovat a kdo z tohoto „přátelství“ nebude chtít jakkoliv těžit ve svůj prospěch. Toto mohou uskutečnit díky tzv. nízkoprahovým zařízením pro děti a mládež.

Nízkoprahové kluby, odborně nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (ve zkratce NZDM), jsou určeny dětem a mládeži, které tráví svůj volný čas touláním na ulici, v partě či jinak neorganizovaně. Navštěvovat je mohou všichni - od „jedničkářů“ z gymnázia přes „skejtáky“, vyznavače alternativního způsobu života až po „průšviháře“ ze zvláštní školy. Jsou v podstatě volnočasovou alternativou k různým zájmovým útvarům kroužkům a jiným organizovaným aktivitám, navíc ale poskytují poradenství a sociální servis.²⁵

Ve statutárním městě Frýdek - Místek se nachází kromě 4 registrovaných poskytovatelů sociálních služeb také Pedagogicko-psychologická poradna, p. o., Středisko výchovné péče a Jesle Frýdek - Místek, p. o., jež jsou registrovaným nestátním zdravotnickým zařízením. Poslední dvě jmenovaná zařízení mají společného zřizovatele a to statutární město Frýdek - Místek.

Košťa

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Košťá o kapacitě 25 uživatelů nabízí dětem a mládežím ve věku od 12 do 26 let alternativní a cílevědomé trávení volného času - a to nejen v klubu, ale i jinde. Jsou pořádány doprovodné akce, jako jednodenní tematické akce, víkendové pobyty, jejichž účelem je posilování zdravého životního stylu, motivace k samostatnému využívání volného času a také prožití kamarádských vztahů, které nevznikají na základě touhy po nějakém zisku z přátelství s druhou osobou.

Klub Nezbeda

Dětem a mládeži ve věku 6 až 15 let ohroženým společensky nežádoucími jevy nabízí ambulantní sociální služby nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Klub Nezbeda. Tento klub je střediskem Charity Frýdek – Místek a poskytuje dětem, které vyrůstají v konfliktním

²⁵ Streetwork. [online]. [25.2.2010]. Dostupné z WWW:
<http://www.streetwork.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=183>

a málo podnětném prostředí bezpečné zázemí. Pro takovéto děti a děti, jež jsou ohroženy sociálně patologickými jevy, jsou nabízeny služby, aktivity a programy, jež vedou děti ke smysluplnému trávení volného času a k toleranci.

Z aktivit se jedná např. o soutěže a hry v klubovně a venku, společensko-prospěšné akce (Tříkrálová sbírka, vystoupení pro veřejnost), pobyty a výlet, spaní v klubovně se speciálním programem, přednášky, exkurze, příprava na vyučování, domácí úkoly. Dětem a mládeži pomáhá překonávat osobní problémy v obtížných životních situacích a motivuje je k pozitivním změnám v osobním životě. Zařízení má kapacitu 20 uživatelů, avšak prostoru, aktivit a služeb využilo v roce 2008 cca 100 uživatelů, převážně chlapců. Bylo zaznamenáno 4 711 kontaktů. Denně navštívilo klubovnu cca 15 dětí denně.

Dotace MPSV ČR, MSK, města Frýdek – Místek, ÚP, nadace, dary a Tříkrálová sbírka se podíleli na výsledku hospodaření, jež je znázorněn v tabulce č. 3.7.

Tabulka č. 3.7.: Hospodaření Klubu Nezbeda za rok 2008.

Ukazatel	Stav k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)
Náklady	1 036
Výnosy	968
Výsledek hospodaření	-68

Zdroj: Výroční zpráva Charity Frýdek – Místek 2008. Vlastní zpracování.

Klub Nezbeda hospodařením v roce 2008 dosáhl ztráty ve výši -68 000 Kč.

Klub Prostor

Dětem a mládeži, které mají starosti se svou holkou, klukem, nudí se, mají těžkosti ve škole, doma, mají pocit, že jim lidé okolo nerozumí, nemají si s kým promluvit a dostávají se do střetu se zákonem nebo zkoušejí návykové látky, je určen Klub Prostor. Součástí tohoto nízkoprahového zařízení o kapacitě 25 uživatelů pro děti a mládež ve věku od 14 do 19 let je i hudební zkušebna pro začínající kapely.

Ú-KRYT

Služby nízkoprahového centra Ú-KRYT (jehož provozovatelem je občanské sdružení Filadelfie), může využívat mládež a děti ze dvou věkových kategorií, první 7 až 12 let a druhé 13 až 18 let, zejména ze sídliště Slezská, zažívající omezující životní podmínky, dávající přednost trávení volného času mimo domov, pasivně trávící volný

čas či mající vyhraněný životní styl. Ú-KRYT nabízí pro trávení volného času zázemí, usiluje o změnu životního stylu uživatelů, nabízí zaměstnance, jež poskytují oporu v obtížných životních situacích, snaží se vést uživatele k zodpovědnému přístupu k životu a také jim umožňují trávit volný čas smyslně.

Činnost je financována MPSV ČR, Statutárním městem Frýdek – Místek, sbírkovým projektem „Pomozte dětem!“, Nadací Divoké husy, Apoštolskou církví sbor Frýdek – Místek, soukromými a právníckými osobami. Hospodaření je znázorněno v tabulce č. 3.8.

Tabulka č. 3.8: Hospodaření Ú-KRYTU za rok 2008.

Ukazatel	Stav k 31. 12. 2008 (v tis. Kč)
Náklady	969,180
Výnosy	973,865
Výsledek hospodaření	4,684

Zdroj: Interní informace Ú-KRYTU.

Z výše uvedeného výčtu organizací, jež na území statutárního města Frýdek – Místek poskytují sociální služby všem skupinám osob, jež je potřebují, je patrné, že zařízení by mohlo být klidně i více, neboť je o služby neustále zájem a nejspíše nejsou uspokojeni všichni, kteří by sociální služby chtěli využívat. Převážná většina zařízení má kapacitu zcela zaplněnou.

Výši financí, jež na konci kalendářního roku organizaci zbude, popř. přebývá, ovlivňuje z velké části i právní forma organizace. V tomto ohledu jsou jasnými „vítězi“ příspěvkové organizace. Ty hospodaří s přebytkovým výsledkem hospodaření všechny, kdežto u zařízení, jež zřizuje např. Charita Frýdek – Místek jsou výsledky hospodaření téměř vždy ztrátové. Občanská sdružení jsou na tom poněkud hůře, než příspěvkové organizace, avšak i ty dostávají dary, dotace a tak mají hospodaření přinejmenším vyrovnané.

4 Zhodnocení sociálních služeb města

Na území statutárního města Frýdek – Místek se nachází celkem 10 zařízení (5 registrovaných a 5 neregistrovaných) k poskytování sociálních služeb pro seniory a 11 klubů důchodců, 17 pro handicapované osoby (10 registrovaných, 7 neregistrovaných), 7 zařízení pro osoby v nepříznivé sociální situaci (6 registrovaných a 1 neregistrovaný) a 7 zařízení pro děti a mládež (4 registrovaná a 3 neregistrovaná zařízení).

Na celkový počet obyvatel²⁶, který byl k 1. lednu 2010 celkem 59 807, je to tedy celkem 42 zařízení, jež obyvatelům statutárního města Frýdek – Místek mohou pomoci z pro ně bezvýhodné situace, do které se během života může dostat kdokoliv z nás. Vzhledem ke klesajícímu počtu obyvatel statutárního města Frýdek – Místek se může zdát, že čím méně obyvatel, tím menší potřeba sociálních služeb (zejména počtu poskytovatelů). To ale není pravdou, neboť sice obyvatel ubývá, avšak i z toho menšího počtu obyvatel osoby stárnou – bude potřeba naopak věnovat větší péči kvalitě poskytovaných služeb tak, aby odpovídaly potřebám jednotlivých uživatelů a aby zvládaly zvyšující se zájem. V roce 2040 má vzrůst počet osob nad 60 let ve Frýdku – Místku z 11 608 (v roce 2008) o téměř 3,5 tisíce obyvatel²⁷ a tudíž je možno (ačkoliv jde o dlouhodobý výhled) tuto informaci pro poskytovatele sociálních služeb pojmout jako jistou výzvu a na vylepšení kvality a větší kapacity (a tím větší spokojenosti uživatelů) začít pracovat co nejdříve. Právě proto byly vybrány služby pro seniory, jež budou dále popsány v této kapitole.

4.1 Zhodnocení služeb pro seniory

Využívání kapacity a to, jestli mají vliv na hospodaření jednotlivých zařízení, jež poskytují sociální služby pro seniory je znázorněno v tabulce č. 4.1. Senioři byli vybráni záměrně, neboť u některých zařízení poskytujících služby pro skupiny jako jsou děti a mládež, osoby v nepříznivé životní situaci či handicapovaní nebyli poskytovatelé ochotni sdělit informace o hospodaření a tudíž by nebylo možno vytvořit přehled hospodaření a kapacity tak, aby výsledky nebyly zkreslené. Nedostatečné množství informací u ostatních skupin zařízení poskytujících sociální služby by byl nejspíše nepřesný, nebylo by možno porovnat více údajů u dané skupiny. To je důvod, proč byli vybráni pro porovnání kapacity a výsledku hospodaření senioři.

²⁶ Tato informace byla získána z matriky statutárního města Frýdek – Místek.

²⁷ Podle Socio – demografické analýzy města Frýdek – Místek.

Zařízení:

1. Centrum pečovatelské služby Frýdek – Místek, p. o.
2. Domov pro seniory Frýdek – Místek, p. o.
3. Penzion pro seniory Frýdek – Místek, p. o.
4. Pečovatelská a ošetřovatelská služba Charita
5. Dům pokojného stáří u Panny Marie Frýdecké

Tabulka č. 4.1: Porovnání kapacity a výsledku hospodaření zařízení pro seniory.

Zařízení	Kapacita	Uživatelů/hodin	VH
1.	18	3 496 uživatelů	+250
2.	196	196 uživatelů	+144
3.	204	198 uživatelů	+383
4.	298	30 665 hodin	-377
5.	85	85 uživatelů	-159

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z výše uvedené tabulky č. 4.1, jež je zaměřená na porovnání kapacity a výsledku hospodaření u zařízení poskytujících služby pro seniory, je, co se týče kapacity patrné, že služby pro seniory jsou ve statutárním městě Frýdek – Místek využívány v hojně míře, dalo by se říci, že jsou využívány maximálně (co kapacita dovolí).

Avšak ve všech zařízeních poskytujících sociální služby (ať už pro seniory, handicapované, osoby v nepříznivé sociální situaci či pro děti a mládež), jež se ve statutárním městě Frýdek – Místek nalézají, je poskytování sociálních služeb umožněno převážně díky financování, které je zajišťováno z darů (měst, okolních obcí, darů fyzických a právnických osob, atd.), grantů (např. Grant Výborů dobré vůle, granty obcí), dotací (různých ministerstev, statutárního města Frýdek – Místek, MSK, EU) a úhrady za služby od uživatelů či sbírek. Ovšem u některých zařízení ani dotace, dary a granty nedokáží zaručit, že bude výsledek hospodaření kladný, popř. nulový.

4.2 Kvalita služeb

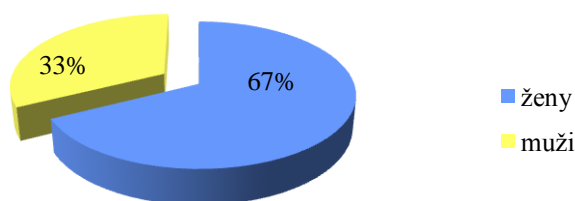
MPSV ČR v rámci neodvratného demografického stárnutí populace zpracovalo Národní program přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012 (Kvalita života ve stáří).²⁸ Vzhledem k tomu, že stárnutí populace je jevem téměř nevyhnutelným, avšak ne vždy musí být stárnutí jevem škodlivým (většinou je nesprávně považováno za negativní jev), provedla autorka v rámci této bakalářské práce dotazníkové šetření, s jehož pomocí zjistila, jak jsou na tom zařízení poskytující sociální služby pro seniory ve statutárním městě Frýdek – Místek s kvalitou a jak jsou spokojeni klienti těchto zařízení.

Avšak berme v úvahu i to, že klient může být na poskytovateli natolik závislý (např. starý člověk v domově pro seniory), že si kritické výhrady nedovolí a předstírá spokojenost jen proto, aby se situace v ústavu nezhoršila.²⁹

Pohlaví respondentů

Z množství respondentů, kterých bylo zvoleno 40 z celkového počtu 630 uživatelů sociálních služeb poskytovaných v zařízení pro seniory, tvořily převážnou většinu ženy (celkem 27 žen). Poměr žen a mužů (mužů bylo 13), jež odpovídali na otázky ohledně jejich spokojenosti s poskytovanými službami v zařízeních pro seniory, je znázorněn na Obrázku č. 4.1. Z toho je patrné, že ačkoliv vzorek respondentů byl pouhých 40 ze všech uživatelů sociálních služeb pro seniory, tak je zde převaha obyvatel ženského pohlaví.

Obrázek č. 4.1: Rozložení pohlaví seniorů využívajících služeb pro seniory.

Zdroj: Vlastní zpracování.

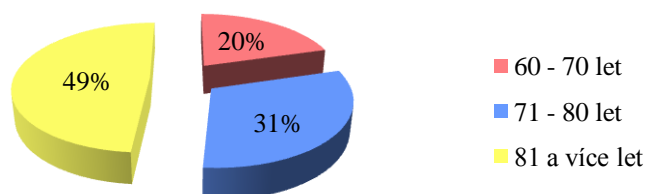
²⁸ Národní program přípravy na stárnutí. [online]. [8. 4. 2010]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/5045/starnuti_cz_web.pdf>

²⁹ Matoušek, O., 2007, str. 154.

Věkové rozpětí

Procentuální znázornění věkové rozpětí respondentů, jež napomáhají představě celkového věkového rozložení obyvatel zařízení pro seniory, znázorňuje Obrázek č. 4.2.

Obrázek č. 4.2: Věkové rozpětí obyvatel zařízení pro seniory.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z výše uvedených informací a grafů lze odvodit, že ve statutárním městě Frýdek – Místek je opravdu velká část osob, které využívají služeb zařízení, jež poskytují sociální služby seniorům. Z dotazovaných uživatelů tvořilo 49 % osob starších 81 let, 31% osoby ve věku mezi 71 a 80 roky a 20% dotázaných mělo mezi 60 – 70 roky.

Spokojenost se službami a s přístupem personálu v zařízeních

Převážná většina uživatelů sociálních služeb v zařízeních, ve kterých bylo provedeno dotazování, uvedla, že je se službami, které jim jsou poskytovány spokojena, avšak najdou se i tací, kteří se nebáli a do dotazníku v případě, že spokojeni zase až tolik nejsou, napsali svůj upřímný názor. Na přístup personálu k osobě respondentů si neztěžoval žádný z dotazovaných, což je myslím výborné zjištění, neboť ne vždy je personál na takové profesionální úrovni (a natolik lidský), že si občas neuvědomuje, jak s uživateli zachází a poté se chová ne vždy profesionálně a přívětivě. Našli se i respondenti, jež jsou dokonce „vrcholně“ spokojení s přístupem personálu k jejich osobě.

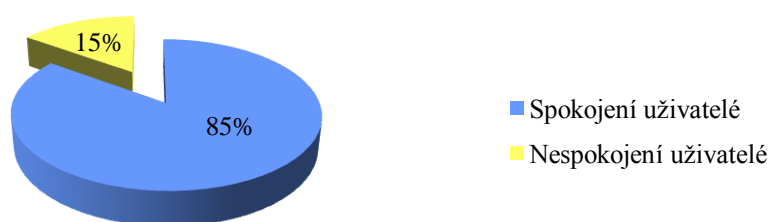
Spokojenost se vzhledem společných prostor

Vzhled společných prostorů, jednotlivých pokojů, jídelny, chodeb, společenských místností atd. byl ohodnocen opět se spokojeností, dokonce se objevilo u jednoho respondenta číselné ohodnocení jako ve škole, a to 1 s hvězdičkou, což se dá považovat za jakousi velmi dobrou známku spokojenosti.

Provozní doba a dostupnost sociálních služeb v zařízeních

Co se týče provozní doby a dostupnosti služeb, tak dotazovaní postrádají noční službu, jež byla v některých zařízeních zrušena, tudíž nyní poskytována není a uživatelé by ji nadále přivítali. Dále se našel respondent, jemuž nevyhovuje změna času stravy, která byla provedena. Ostatní dotazovaní s provozní dobou a dostupností služeb, které jsou jim nabízeny, byli spokojeni. Jak to tedy vypadá procentuálně se spokojeností ohledně provozní doby a dostupnosti služeb znázorňuje Obrázek č. 4.3.

Obrázek č. 4.3: Spokojenost s provozní dobou a dostupností služeb.

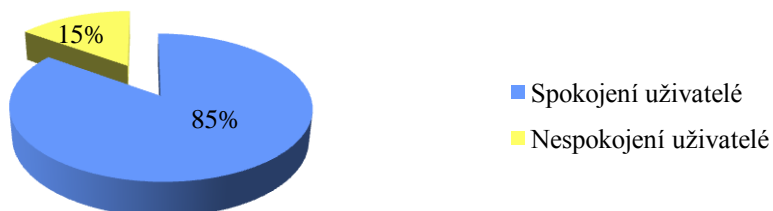

Zdroj: Vlastní zpracování.

Kvalita a pestrost stravy

Obrázek č. 4.4 znázorňuje procentuální počet osob, které jsou s kvalitou a pestrostí poskytované stravy spokojeni a naopak těch, jež zase až tak úplně spokojeni nejsou. Je to způsobeno např. jejich věkem, ve kterém poněkud tužší kus masa nemohou až tak důkladně rozkousat, nebo si stěžují, že jídla jsou jednotvárná, bez nápadu, také že jídla obsahují velmi málo zeleniny, a také si stěžují uživatelé, že jim nechutnají obědy.

Obrázek č. 4.4: Spokojenost s kvalitou a pestrostí poskytované stravy.

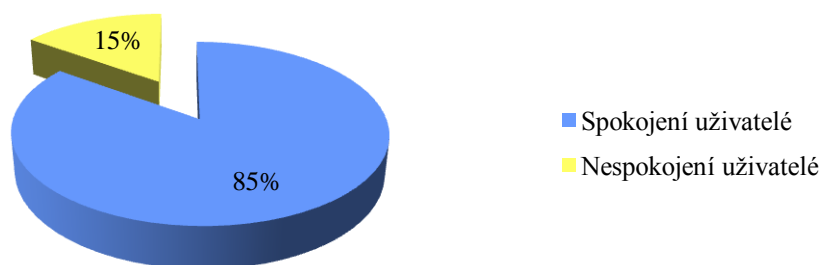
Zdroj: Vlastní zpracování.

Z Obrázku č. 4.4 je patrné, že 85% dotázaných s kvalitou a pestrostí stravy nějaké výhradní problémy nemá, zbývajících 15% má se stravou problém „jak kdy“. Někteří uživatelé se nestravují stravou poskytovanou zařízením, vaří si sami.

Cenová dostupnost sociálních služeb v zařízeních

Cenová dostupnost je pro uživatele sociálních služeb jistě velmi důležitá. Zejména tehdy, když osoby zůstanou zcela samy, bez finanční pomoci rodiny, která by se případně na hrazení služeb podílela. Dotázaní uživatelé za poskytnuté služby platí zejména ze svého důchodu, popř. právě vypomohou finančně jejich rodinní příslušníci. S nezastavitelným zvyšováním cen za poskytnuté služby je téměř „za dveřmi“ doba, kdy nebudou moci uživatelé své služby zcela pokrýt svým důchodem a kdy pro ně finanční pomoc rodiny bude téměř nezbytná. Z dotazovaných osob je s cenou služeb spokojena většina, avšak 15% z dotazovaných je toho názoru, že pobyt v zařízení je pro ně drahý, a že kvůli neustálého zdražování na mnohé služby nebudou mít patřičné finanční prostředky - právě z důvodu, že na poskytované služby jde obrovská část jejich důchodu.

Obrázek č. 4.5: Spokojenost s cenovou dostupností sociálních služeb v zařízeních.

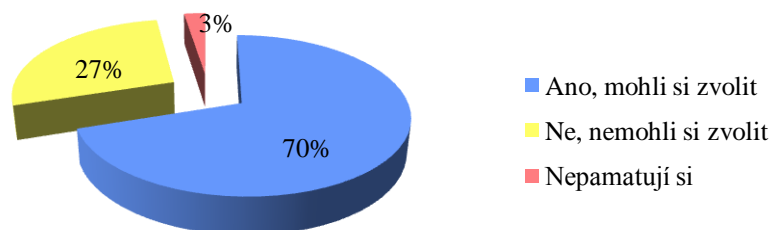

Zdroj: Vlastní zpracování.

Oslovování uživatelů sociálních služeb

To, jak se uživatel při užívání sociálních služeb cítí, ovlivňuje v jisté míře např. i způsob oslovování uživatele osoby. Není špatné, když si při nástupu do zařízení pro seniory můžete vybrat způsob, jakým si přejete být oslovováni. Ne každému může být příjemné, pokud jej zaměstnanci zařízení oslovují křestním jménem. Proto byla součástí průzkumu i otázka, zda si při nástupu do zařízení mohli uživatelé zvolit způsob oslovování jejich osoby, jejíž výsledky jsou znázorněny v Obrázku č. 4.6.

Obrázek č. 4.6: Volba oslovení při nástupu do zařízení.

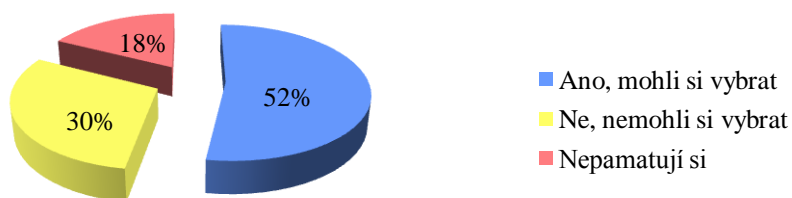
Zdroj: Vlastní zpracování.

I když je u Obrázku č. 4.6 vidět, že 27% dotázaných si to, jakým způsobem budou v zařízení oslovováni, vybrat nemohli, ve svých odpovědích uvádějí, že i přes to je personál oslovuje slušně, vyká.

Výběr spolubydlícího

Kromě toho, jakým způsobem personál uživatele oslovuje, není špatné, pokud si můžete jakožto uživatel sociálních služeb poskytovaných v zařízení pro seniory vybrat své spolubydlící na pokojích. Z průzkumu, který jsem v rámci mé práce provedla, vyplynulo, že 52% dotázaných si mohlo vybrat, s kým bude na pokoji, 18% si nepamatuje, zda tuto možnost mělo a 30% tuto možnost nemělo (v případě umístění na dvojlůžkový pokoj je rozhodnutí o spolubydlícím závislé na zdravotním stavu uživatelů). Tato skutečnost je graficky znázorněna v Obrázku č. 4.7.

Obrázek č. 4.7: Možnost výběru spolubydlícího.

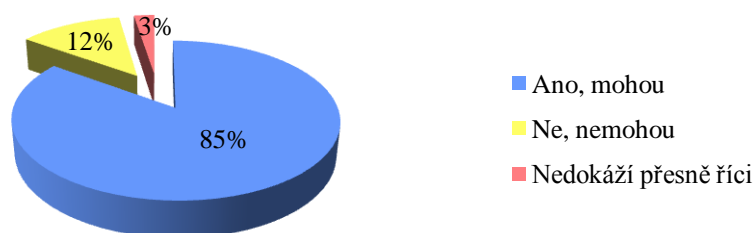

Zdroj: Vlastní zpracování.

To, jakým způsobem uživatelé v zařízeních pro seniory tráví svůj čas, jak si užívají života a kolik mají kolem sebe přátel má vliv na jejich náladu, od které se samozřejmě odvíjí spousta věcí (ať už nadšení pro jakoukoliv činnost či to, kolik optimismu například bude šířit

do okolí). Na toto má vliv, pokud si uživatelé mohou ovlivňovat skladbu jejich denního programu. Pokud by museli tak jako na táboře vstávat přesně v tolik hodin, poté dělat určitou dobu nějakou činnost, poté být zase v přesný čas tam a tam, tak by zřejmě jejich spokojenost nebyla tak vysoká, jako je u dotázaných. To, zda si uživatelé mohou ovlivnit skladbu jejich denního programu je znázorněno v Obrázku č. 4.8 (opět vyjádřeno v procentech).

Obrázek č. 4.8: Možnost ovlivnění skladby denního programu.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Styky s rodinou

Co se týče kontaktu se svou rodinou a blízkými, tam byla odpověď u každého respondenta ano, tudíž všichni udržují styky s rodinou. V tomto případě není třeba tedy grafického znázornění.

Zhodnocení

Ze všech odpovědí, jež byly zodpovězeny, vyplynulo, že co se týče služeb pro seniory, tak mají poskytovatelé služeb určité nedostatky. Poskytovatelé sociálních služeb pro seniory ve Frýdku – Místku mají neustále co zlepšovat, avšak nejen oni. I v rámci poskytovatelů sociálních služeb pro ostatní skupiny uživatelů (děti a mládež, osoby v nepříznivé sociální situaci či handicapované) není dobré se nechat unést současným stavem, ale je třeba počítat s tím, že i když jsou třeba služby v současné době poskytovány kvalitně, je potřeba do budoucna na jejich vylepšování a přizpůsobování aktuálním požadavkům společnosti pracovat a poskytování služeb zlepšovat.

5 Závěr

V bakalářské práci se autorka zabývala zařízeními (poskytovateli), jež poskytují na území statutárního města Frýdek – Místek sociální služby. Tato bakalářská práce podává přehled o systému fungování sociálních služeb na území České republiky, o tom, kdo takovéto služby může zřizovat a zejména podává přehled o zařízeních poskytujících sociální služby na území statutárního města Frýdek – Místek a o kvalitě poskytovaných služeb.

Cílem této bakalářské práce bylo provést analýzu zařízení poskytující sociální služby na území statutárního města Frýdek – Místek a provést zhodnocení vybraných sociálních služeb. Analýza byla provedena ve druhé části nazvané Analýza sociálních služeb poskytovaných ve městě a zhodnocení vybraných sociálních služeb bylo provedeno v části třetí nazvané Zhodnocení sociálních služeb města, čímž může být cíl této bakalářské práce považován za naplněný.

Jako **hypotéza** práce bylo stanoveno, zda jsou uživatelé vybraných sociálních služeb s kvalitou jimi využívaných služeb spokojeni. V rámci stanoveného rozsahu bakalářské práce nebylo možno provést komplexní zhodnocení všech sociálních služeb poskytovaných na území statutárního města Frýdek – Místek. Proto autorka provedla průzkum a zhodnocení pouze vybraných zařízení poskytující sociální služby (vzhledem ke stárnutí obyvatelstva autorka vybrala zařízení poskytující sociální služby pro seniory). Na vybraném vzorku uživatelů vybraných sociálních služeb došlo k potvrzení hypotézy. Uživatelé vybraných sociálních služeb jsou s kvalitou jimi užívaných sociálních služeb spokojeni téměř ve všech ohledech.

Vypracováním této práce autorka došla k zjištění, že na území statutárního města Frýdek – Místek se nachází přes 40 zařízení, jež poskytují sociální služby skupinám osob, které dle věku rozdělila na služby pro seniory (osoby ve věku nad 60 let), děti a mládež (za děti a mládež považují v tomto případě osoby od narození do 19 let), osoby v nepříznivé sociální situaci (např. osobou bez domova se může stát ze dne na den kdokoli, jak dospělí, tak i dítě vinou dospělého) a handicapované (opět může jít jak o děti, tak dospělé). Pomoc okolí osobám, které mají problém (ať fyzický, tak třeba i psychický) je důležitá a sociální služby jim v tomto velmi napomáhají. Ve statutárním městě Frýdek – Místek se nachází celkem 6 poskytovatelů, kteří jsou registrováni k poskytování sociálních služeb pro seniory. Pro děti a mládež jsou na území města registrováni celkem 4 poskytovatelé. Pro osoby v nepříznivé sociální situaci jich je 6 a handicapovaným pomáhá překlenout jejich těžký osud 10 zařízení, jež je k poskytování sociálních služeb registrováno. Zařízení je tedy poměrně dost, avšak

k celkovému počtu přesahující 59 tisíc obyvatel to nikdy nebude dostatečné množství. Zařízení jsou kapacitně využívána na 100% téměř neustále. Avšak pro to, aby zařízení mohla zlepšovat poskytované služby a případně aby mohla vznikat zařízení nová, jsou potřeba finanční zdroje. Organizace jsou financovány z rozpočtu města (příspěvkové organizace), dotací (např. dotace MSK), darů (jak okolních obcí, tak FO a PO), sbírek či z poplatků, jimiž uživatelé hradí služby. Avšak peněz k takovýmto účelům nebylo, není a nebude zřejmě nikdy dostatek, obzvláště nyní, kdy je ekonomická krize. Nezbývá než doufat, že se ekonomická krize nepodepíše na množství organizací a kvalitě služeb, jež poskytují.

V této bakalářské práci neprovedla autorka komplexní zhodnocení všech sociálních služeb z důvodu omezeného rozsahu bakalářské práce, proto provedla zhodnocení pouze vybraných sociálních služeb na území statutárního města Frýdek - Místek. Autorka má záměr se tomuto tématu více věnovat v budoucnu v rámci diplomové práce.

Seznam použité literatury

Publikace

KOZLOVÁ, L.: *Sociální služby*. Praha: Triton, s. r. o., 2005. 79 s. ISBN 80-7254-662-7.

KRÁLOVÁ J., RÁŽOVÁ E.: *Sociální služby a příspěvek na péči*. 3. vyd., Olomouc: ANAG, 2009. 423 s. ISBN 978-80-7263-559-7.

KREBS, V.: *Sociální politika*. 3. vyd., Praha: ASPI, a.s., 2005. 502 s. ISBN 80-8357-050-5.

MATOUŠEK, O.: *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Praha: Portál, s. r. o., 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

MICHALÍK, J.: *Poradenství pro uživatele sociálních služeb*. 3. vyd., Praha: Národní rada osob se zdravotním postižením, 2009. 64 s. ISBN: 978-80-87181-01-0.

PRŮŠA, L.: *Ekonomie sociálních služeb*. 2. vyd., Praha: ASPI, a. s., 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6.

Základní právní normy

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení Zákona o sociálních službách.

Internetové zdroje

Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje – poskytované služby. [online]. [28. 1. 2010]. Dostupné z WWW: <http://www.czp-msk.cz/poskytovane_sluzby.php>

Národní program přípravy na stárnutí. [online]. [8. 4. 2010]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/5045/starnuti_cz_web.pdf>

Renarkon: Prevence a léčba drogových závislostí. [online]. [22. 2. 2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.renarkon.cz/new/>>

Slezská diakonie. [online]. [28. 1. 2010]. Dostupné z WWW:

<<http://www.slezskadiakonie.cz/>>

Streetwork. [online]. [25.2.2010]. Dostupné z WWW:

<http://www.streetwork.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=183>

Ostatní zdroje

Informace z matriky statutárního města Frýdek – Místek.

Interní informace Poradny pro ženy a dívky.

Interní informace Ú-KRYTU.

Socio – demografická analýza města Frýdek – Místek.

Výroční zpráva Charity Frýdek – Místek 2008.

Výroční zpráva Kafíra o. s. za rok 2008.

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření Centra nové naděje v roce 2008.

Výroční zpráva Podané ruce, o. s. za rok 2008.

Výroční zpráva Slezské diakonie 2008.

Výroční zpráva ŽIRAFY – Integrovaného centra Frýdek – Místek, p. o. za rok 2008.

Závěrečná zpráva organizace Náš svět Pržno, p. o., pobočka ve Frýdku – Místku za rok 2008.

Zpráva o činnosti a plnění úkolů Penzionu pro seniory Frýdek – Místek, p. o. za rok 2008.

Zpráva o činnosti Centra pečovatelské služby Frýdek – Místek, p. o. za rok 2008.

Zpráva o činnosti organizace Domov pro seniory Frýdek – Místek, p. o. za rok 2008.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MSK	Moravskoslezský kraj
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
o. p. s.	Obecně prospěšná společnost
o. s.	Občanské sdružení
OsA	osobní asistence
PO	Právnícká osoba
p. o.	Příspěvková organizace
POMAD	Péče o matku a dítě
PON	Poradna pro oběti násilí
SONS ČR	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR
SPMP	Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR
ÚP	Úřad práce

Seznam tabulek

Tabulka č. 2.1: Výše příspěvku na péči.

Tabulka č. 3.1: Prognóza věkového složení obyvatel města Frýdek – Místek.

Tabulka č. 3.2: Počet uživatelů jednotlivých zařízení Centra denních služeb v roce 2008.

Tabulka č. 3.3: Hospodaření Penzionu pro seniory Frýdek – Místek, p. o., za rok 2008.

Tabulka č. 3.4: Hospodaření Domu pokojného stáří u Panny Marie Frýdecké za rok 2008.

Tabulka č. 3.5: Hospodaření ŽIRAFY – Integrovaného centra Frýdek - Místek, p. o. za rok 2008.

Tabulka č. 3.6: Hospodaření Centra nové naděje za rok 2008.

Tabulka č. 3.7: Hospodaření Klubu Nezbeda za rok 2008.

Tabulka č. 3.8: Hospodaření Ú-KRYTU za rok 2008.

Tabulka č. 4.1: Porovnání kapacity a výsledků hospodaření zařízení pro seniory.

Seznam obrázků

Obrázek č. 2.1: Základní pilíře sociálního zabezpečení.

Obrázek č. 2.2: Typy sociálních služeb dle formy poskytování.

Obrázek č. 3.1: Skupiny uživatelů sociálních služeb.

Obrázek č. 4.1: Rozložení pohlaví seniorů využívajících služeb pro seniory.

Obrázek č. 4.2: Věkové rozpětí obyvatel zařízení pro seniory.

Obrázek č. 4.3: Spokojenost s provozní dobou a dostupností služeb.

Obrázek č. 4.4: Spokojenost s kvalitou a pestrostí poskytované stravy.

Obrázek č. 4.5: Spokojenost s cenovou dostupností sociálních služeb v zařízeních.

Obrázek č. 4.6: Volba oslovení při nástupu do zařízení.

Obrázek č. 4.7: Možnost výběru spolubydlícího.

Obrázek č. 4.8: Možnost ovlivnění skladby denního programu.

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Hospodaření vybraných zařízení pro seniory
- Příloha č. 2 Hospodaření vybraných zařízení pro handicapované
- Příloha č. 3 Hospodaření vybraných zařízení pro osoby v nepříznivé sociální situaci
- Příloha č. 4 Dotazník spokojenosti uživatelů sociálních služeb pro seniory

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....

jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....